

בסיעתא דשמיא

גליון

ילקוט שיחות ופנינים יקרים

שנה ט' גליון מ' (תס"ח)

דברי תורה ומרגלאין טבין מהרה"ק
ציס"ע, פועל ישועות בקרב הארץ, לבן של ישראל
מרוך רבי נפתלי צבי הלברשטאם זצוק"ל זי"ע
אנד"ק באנוב

ראש הודש מנחם אב

טועמיה חיים זכו

גליון "לוקט שיחות ופנינים יקרים" מתורת

מדרן רבינו הק' נפתלי צבי בן מרן רבינו הק' שלכמה זי"ע

מאיר לארץ ולדרים עליה מדי שבת ומועד ומלהיב לבות המוני בני" לאהבה את ה' וליראה אותו ולעבדו בלבב שלם

יוצא לאור עולם על ידי העוסקים במלאכת הקודש בעיר בני ברק | מספר פלאפון 0548528767 | דוא"ל pninimbobov@gmail.com

- שיחות הקודש נעתקו מטעיפס בלשונו הק' של רבינו להלהיב הלבבות ברשפי אש שלחבת י-ה - ■
"...והאומר בלשון רבו אזי האדם האומרו מתנוצץ בו שכל של רבו..." (ספה"ק קדושת לוי - קדושה א' לפורים)

©

בעריכת הגליונות הושקעו עמל ויגיעה רבה, הן בהעתקת הטעיפס עריכתן וסידורן, והן בעריכת העובדין קדישין, ועל כן על פי דעת תורה הננו אוסרים להעתיק מהן בכל אופן שהוא מבלי רשות המוציאים לאור, ושארית ישראל לא יעשו עוולה

"הקב"ה מתעסק בשבחן של צדיקים לפרסם בעולם" (במדבר רבה כא, ג)

כן ירבה וכן יפרוץ

בס"ד כבר יצאו לאור על ידינו במשך למעלה מח' שנים אלפי שיחות קדושות ענינים ועובדין קדישין מאותו צדיק וקדוש יושב בסתר עליון מרן רביה"ק זי"ע, ועוד היד נטויה בעוה"שית, ובוזה באנו בבקשה מכל מי שיש תח"י טעיפ (או בכתובים) משיחה קדושה שיצאה מפי רבינו, הן לפני רבים והן אל היחיד, או בעיתות שמחה במשפחתו, נא ונא ימסור לנו העתק ממנו כדי לזכות את הרבים, ונאמן הוא רביה"ק ששפתותיו יהיו דובבות בקבר מחמתו, שיעורר עליו רחמים לפני אדון כל להשפיע עליו כט"ס. כמו כן אנו שבים ומבקשים בכל לשון של בקשה מכל אחד שיש תחת ידו ענין "בדידי הוה עובדא" שאירע לו אצל רבינו הק', או כל דבר קטן ששמע ממנו, נא ונא אל ימנע טוב מן הרבים, וימסור לנו העתק מאוצרו, ונר לאחד נר למאה

- ניתן להשאיר הודעה ב"קול צדיק" שלוחה 8 -

לשמוע אל הרנ"ה

קול צדיק

לשמוע קולו בקודש של כ"ק מרן רבינו הק' זי"ע ועב"י
בשיחות ודרשות שונות, ולצידם הדרכות ענינים ועובדין קדישין

ארה"ק 03-9516188 | אמעריקע 1646-585-2944 | אייראפע 03303900472

כל השמוען וההודעות עולים תחילה לשלוחה ¹ למשך שבוע או שתיים, ולאחר מכן יכנסו לשלוחות דלהלן
² סדר הפרשיות, מועדים וזמנים, ענינים שונים ³ סיפורי צדיקים ⁴ אורח צדיקים כאור נוגה
⁵ דברי הימים ⁶ מקחו של צדיק ⁸ הקלטת הודעות ועובדין קדישין ⁹ מיקום אחרון

"אנו דארפ'מיר צו נעמען דאס קול, און אונז דארפ'מיר דאס קול ווייטער צו שיקן, און ווייטער צו געבן, און איבער-צו-פירן וואו מ'טרעפט זיך, וואו מ'באגעגנט זיך דא מיט א יונגעראמן".

(לשון קדשו של רבינו הק' תחת אחד השיחים, אודות קולו של כ"ק אביו מרן אדמו"ר מהר"ש זצוק"ל זי"ע)

מערכת קול צדיק

אייראפע

03303900472

לענין חרמ"ה ר' פשה דוד בן
הרה"ח ר' יצחק ע"ח

אמעריקע

1646-585-2944

לענין חרמ"ה ר' פנחס יחזקאל בן
הרה"ח ר' אהרן עטאל ע"ח

ארה"ק ת"ז

03-9516188

זכות שבוע פרשת מטות - מסעי נתנדב

לעילוי נשמת הבחור אהרן יהושע בן ר' חיים דוד ע"ה

הוספות חדשות - שבוע פרשת מטות - מסעי

לפי סדר הכנסת למערכת

כל ההודעות והשמועסן בשלוחה 1

א. **הילולא דצדיקיא** - י"ח תמוז - יומא דהילולא קדישא של הרה"ק רבי משה דוד אשכנזי זצוק"ל טאלטשעווע רב. רבינו הק' מספר אודות השתלשלות זיווגו של חתנו הרה"ק הייט לב ז"ע אצלו. ואודות ה"ארעמע סעודה". ואודות עלותו לארה"ק בהגיעו לע"י שנה.

ב. **מועדים וזמנים** - שיח קודש מרבינו הק' אודות ימי בין המצרים, שצריך להתחזק בהם באהבת חנם שהוא תקון לשאת חנם שהביא לחורבן ביהמ"ק, ודברים נכוחים להזהר מאד שלא לפגוע בזולתו, ולהיות מן הנעלבים ואינם עולבין, ובפרט מצוי הנסיון בעת שהבחורים שוהים יחדיו במחנות הקיץ, ואודות ווערטל שאמר חרה"ק מראפשיץ ז"ע על תשעת הימים, ומיאו דברי רבינו הק' בזה.

ג. דברי קודש מספר"ק ישמח משה שרבינו הק' חזר עליהם בשיח קודש שלפעמים רוצה השי"ת מן האדם שיתעסק בעסקנות להרבות חיילים לתורה, ואל ישתמט בכך בתואנה שעדיין לא השלים עצמו בש"ס ופוסקים, כי עיקר הלימוד הוא לעשות רצונו יתברך, וכשרוצה ממנו לעסק בעסקנות הרי זה עולה על כל רעיונותיו.

מה שאמר רבינו הק' לאחד הבחורים על עצמו שהיה יכול להיות גאון הגאונים אילו לא השקיע עצמו בעסקנות לעמוד לימין אביו ז"ע בהקמת הגהרסות, אבל ידע שזהו רצון הבורה ב"ה, ותכלית כל האדם לעשות רצון קונו ולא רצון עצמו.

ד. **להעלות נר תמיד** - עמיני ישועות שנושעו בני ישראל ע"י שהדליקו נר לעילוי נשמת רבינו הק' ובקשו בקשתם. ב' עובדות פלאיים שהדליקו נר כנ"ל ונבכה לאחר רגעים אחדים, ואף לאחר שהדליקוהו שוב חזר ונבכה ולבסוף נתברר שבקשתם היתה בגדר תפילת שוא וכששינו בקשתם בענין אחר לא נבכה שוב.

ה. **הילולא דצדיקיא** - כ"ב תמוז - יומא דהילולא קדישא של הרה"ק רבי שלמה קארלינער ז"ע. רבינו הק' מספר אודות השתלשלות הריגתו ע"י קאזאק, ואיך שלא הסכים שיתעסקו עמו בעיני רפואה בשב"ק, ומה שהתבטא ע"ז.

ו. רבינו הק' מספר איך שפעל ישועה לחסיד חב"ד שנוכה ברותחין, והעביר ידו על בשרו, ובכל מקום שנגע נתפא תיכף ומיד.
ז. רבינו הק' מספר אודות מתנגד בשם שמחה שלמד תורה והרה"ק מנאריטשוב ז"ע הוכיחו שאינו לומד תורה לשמה, וכנס הרהור תשובה בלבו והלך לבית מדרשו של הרה"ק רבי שלמה קארלינער ז"ע וענין רוח"ק שהיה שם, ולבסוף נתקרב לחסידות.

ח. רבינו הק' מספר אודות מתנגד ירא שמים שהיה שכן של הרה"ק רבי שלמה קארלינער ז"ע ורצה שיבאר לו דברי אה"ק שלא עלתה בידו להבין, והרה"ק הסכים לבאר לו רק אם יקלל את הגה"ק מוויילנא ז"ע, ומה שאירע לבסוף.

ט. רבינו הק' מספר אודות חזן שהיה איג"ש דלא מעלי שהתניע לקארליק לשב"ק להנעים בקולו בביהמ"ד של העיר, והרה"ק רבי שלמה קארלינער ז"ע פעל שקולו ינטל ממנו וגם מן המשורר שלו, ולבסוף נתקרב המשורר לחסידות ונעשה תלמידו של הרה"ק רבי שלמה ז"ע, ואילו החזן איבד את קולו ולא חזר אליו שוב.

י. רבינו הק' מספר אודות השתלשלות הריגתו של הרה"ק רבי שלמה קארלינער ז"ע ה"ה, וכאן מספר שעוד יהודי נהרג עמו יחדיו, וב' נוסחאות אם היה בשב"ק או בערש"ק.

יא. רבינו הק' מספר על הרה"ק רבי שלמה קארלינער ז"ע שגילה את צורתו הקדושה מול חיה טורפת ונמלטה מפניו - רבינו הק' מרחיב שמו שאינו פוגם יש לו צלם אלקים וחיות הארץ יראים ממנו.

יב. **עוד יזכור לנו אהבת איתן אדונינו** - שיח קודש מרבינו הק"י ז"ע אודות גדול מסיירת נפשו של כ"ק אביו מרן אדמו"ר מדר"ש זצוק"ל ז"ע לאחר המלחמה להקים הנחרסות ועשה ממש יש מאין, ולא התעסק עם עצמו כלום רק בקירוב וחיוק האחים הבודדים המוצלים מאש הרובצים ימ"ש - רבינו הק"י מתבטא שמואז ועד עתה לא הסיה דעתו מעבודת הקודש "אפילו איין מינוט" - כ"ק מרן אדמו"ר מדר"ש זצוק"ל ז"ע הרגיש שכל תלמיד של כ"ק אביו ז"ע הוא כמו "אייגן קינד" והרגיש אחריות כלפיו להחזיקו ולהחיותו, יהיה מי שיהיה, ובאיה מקום שנתגלגל - אודות הנסיעה לארה"ק בשנת תשי"ט להקים את קרית באבוב - אודות עול החובות שגדלו והלכו משך השנים, ומ"מ לא הביט מעולם על כך אלא עשה כל מה שהיה נראה בדעתו שצריך לעשות - מה שהתבטא כלפי רבינו הק"י ז"ע בענין החובות.

יג. רבינו הק"י מספר אודות מה שהרה"ק רבי שלמה קארלינער ז"ע הי"ד התייעץ עם הרה"ק הבעל התניא ז"ע אודות קבלת רבנות בעיר ביישנינקאוויטש, ועשה עמו ג' תנאים שצריך לשנות מדרך, ולא הסכים אלא על שנים מרוב, ב' נוסחאות מרבינו הק"י בסיפור זה מה היה התנאי השלישי שלא הסכים לו.

יד. **עוד יזכור לנו אהבת איתן אדונינו** - שיח קודש מרבינו הק"י ז"ע - ביאור דברי החסיד שאמר דוד על שאלו ויהונתן שיש ג' אפנים בנפילת גיבור זה גרוע מזה, וכן הוא בענין הסתלקות הצדיקים, ואצל כ"ק מרן אדמו"ר הקדושה ציון ז"ע הי"ד התקים האופן הג' שהוא הגרוע מכולם - אודות עבודת הקודש של כ"ק מרן אדמו"ר מדר"ש זצוק"ל ז"ע לאחר המלחמה לעשות יש מאין, ועשה הכל יחידי - אודות אותם שיעצו לכ"ק מרן אדמו"ר מדר"ש זצוק"ל ז"ע שלא להכניס עצמו לחובות מהקמת מוסדות תורה לעדידים, ולא אבה לשמוע להם, ואמר שלא עבור זה הצילו השי"ת מן האש הגדולה - אודות נסיעתו לארה"ק בשנת תשי"ט להקים את קרית באבוב עבור תלמידי כ"ק אביו ז"ע שנתפרו שם לאחר המלחמה, בעוד שלא היה לו פרוטה לפרוטה להחזיק את המוסדות באמריקע, ומדי סוף שבוע עמדו בפחד אם ישובו לפתוח את המוסדות בשבוע הבא אם לא.

טו. רבינו הק"י מספר שאחר הסתלקות הרה"ק רבי אברהם המלאך ז"ע בן הרה"ק המגיד ממעזריטש ז"ע גידל הרה"ק רבי שלמה קארלינער ז"ע את בניו רבי שלום ורבי ישראל חיים, ולאחר מכן התעסק בשידוכיהם.

טז. רבינו הק"י מספר אודות השתלשלות הריגתו של הרה"ק רבי שלמה קארלינער ז"ע הי"ד, ואומר בשם צדיקים שהיה לו נשמת משיח בן יוסף.

יז. רבינו הק"י מספר איך שהרה"ק רבי שלמה קארלינער ז"ע עשה תשובה בדמעות שלישי על שהפסק מדביקותו לרגעים אחדים כשנסע על דרך ונכנסו למצב של סכנה.

יח. **עוד יזכור לנו אהבת איתן אדונינו** - שיח קודש מרבינו הק"י ז"ע - ביאור דברי החסיד שאמר דוד על שאלו ויהונתן שיש ג' אפנים בנפילת גיבור זה גרוע מזה, וכן הוא בענין הסתלקות הצדיקים, ואצל כ"ק מרן אדמו"ר הקדושה ציון ז"ע הי"ד התקים האופן השלישי שהוא הגרוע מכל - האבידה הגדולה שחסרה לאחר שנות המלחמה בעת תקומת באבוב - תיאור מעשי תלמידיו הגדולים של כ"ק מרן אדמו"ר הקדושה ציון ז"ע שסייעו לו בעבודת הקודש בחינוך צעירי הצאן בכל עיר גאליציע, וידעו שלעשות רצון השי"ת הוא לעשות רצון הצדיק - ביאור מעשה בתייה בת פרעה שהצילה את משה - ביאור הכתוב במגילת אסתר: אם מדוע היהודים מרדכי וג' - עיקר עבודת כ"ק מרן אדמו"ר הקדושה ציון זצוק"ל הייתה התמסרותו לצעירי הצאן - "אתפשטותא דמשה בכל דרא ודרא" - עבודת כ"ק מרן אדמו"ר מדר"ש זצוק"ל ז"ע הייתה קשה פי כמה מעבודת כ"ק אביו ז"ע קודם המלחמה, ובעיקר היה חסר את החבריה קדישא שסבבו את כ"ק אביו ז"ע וסייעוהו בעבודת הקודש, והוצרך לעשות הכל יחידי - חוב קדוש עלינו להשתדל לאחוז במעשי אותם תלמידים מופלגים עד כמה שאפשר ולהשפיע האחד על זולתו במילי דשמיא.

יט. שיח קודש מרבינו הק"י ז"ע לקבוע סדר לימוד קודם כניסת השב"ק וביותר בספרי חסידות, וזהו כבוד שבת הגדול ביותר שמקבלין פניו בלימוד תורה, ובשעות האחרונות של השבוע אפשר לתקן כל השבוע.

להעלות נר תמיד - סגולת הדלקת נר לעיני רבינו הק"י - ש"לוחה 4 < 2

הושע נא ציון המצוינת - ישועות אצל ציון רבינו הק"י - ש"לוחה 4 < 3

אונז דארפ'מיר צו נעמען דאס קול, און אונז דארפ'מיר דאס קול ווייטער צו שיקן, און ווייטער צו געבן, און איבער-צו-פירן וואו מ'טרעפט זיך, וואו מ'באגעגנט זיך דא מיט א יונגעראמן (לשון קדשו של רבינו הק"י תחת אחד השיחים, אודות קולו של כ"ק אביו אדמו"ר מדר"ש זצוק"ל ז"ע)

כללי השתמשות במערכת

- 1 10 שניות אחורה 2 10 שניות קדימה 3 4 דקות אחורה 4 5 דקות אחורה 5 5 דקות קדימה 6 2 הודעה קודמת 7 8 הודעה הבאה 8 9 המשך שמיעה במקום הפסקה אחרונה 9 5 עצייה זמנית באמצע השמעה, ושוב 5 להמשך # 5 שלב אחד אחורה

בְּכָל הָאָרֶץ יֵצֵא קוֹם וּבִקְצֵה תֵּבֵל מְלִיָּהֶם

להלן רשימת השטיבלעך ובהי כנסיות שהגלויות מהפרסמים בהם לעת עתה מדי שבת בשבתו ע"י מזכי הרבים

בית מדרש הגדול של כ"ק מרן אדמו"ר עט"ר שליט"א

בית מדרשנו בירושלים עיה"ק

בית מדרשנו בבני ברק רח' מלצר

בית מדרשנו בבני ברק רח' עזרא

בית מדרשנו בביתר

בית מדרשנו בבית שמש

בית מדרשנו באלעד

בית מדרשנו במאנסי

בית מדרשנו בלאנדאן

בית מדרשנו בויליאמסבורג

בית מדרשנו באנטווערפן

בית מדרשנו במאנטשעסטער

בית מדרש ווילעדניק – טבריא

בית מדרש וואסלוי – תל אביב

בית מדרש רוז'ין – קרית יואל

בית מדרש ראדאשיץ – מאנסי

בית מדרש שארית ישראל (וויוטצען) – שיקאגא

המעוניין להוסיף ולהדפיס הגליון בביהמ"ד חוץ מאלו ישלח לנו הודעה באימעיל kutmordechai@gmail.com ויציין שם הבית מדרש

בביהמ"ד של מחנה הקיץ נחלי אמונה ב' יהיה ניתן לקבל אי"ה את הגליון משך שבועות הבעל"ט

המעוניין לזכות את הרבים בעוד מחנות קיץ

יודיענו בהקדם ב"קול צדיק" שלווחה 8, או באימעיל הנ"ל

הדפסת הגליון בביהמ"ד הגדול של כ"ק מרן אדמו"ר עט"ר שליט"א נתנדב

לעילוי נשמת מו"ה משה ב"ר אלימלך ע"ה

גלב"ע ט' אדר תש"פ לפ"ק ת. נ. צ. ב. ה.

המעוניין ליטול חלק בהדפסת דברי תורתו של רבינו הק' זי"ע בבית מדרשו של כ"ק מרן

אדמו"ר עט"ר שליט"א יתקשר לנאממער טעל. 718.938.9749

ילקוט שיחות ובגדים יקרים

שזכינו לשמוע מכ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק ציפ"ע זצוק"ל זיע"א

יומא דהילולא קדישא של

כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק ציפ"ע מהר"ש זצוק"ל זיע"א

נסתלק לגנוי מרומים בחודש החמישי באחד לחודש תש"ס, יומא דהילולא של אהרן כהנא שהיה אוהב שלום ורודף שלום אוהב את הבריות ומקרבן לתורה

שיח קודש שדיבר רבינו הק' מקירות לבו הטהור באסיפת עסקנים אנשי חיל ויראי אלקים שנחלצו לסייעו בנשיאת העול הכבד מקיום המוסדות הק', וקבלו על עצמם להמות שכם אחד להצלתם, רבינו הק' מרחיב בגודל מסירות נפשו של כ"ק אביו מרן אדמו"ר מהר"ש זצוק"ל זי"ע שהשליך נפשו מנגד לאחר המלחמה ללא משעז ומשענה להקים הנהרסות ולהפית רוח חיים בעצמות היבשות, ושום דבר לא עמד לנגדו מלהוסיף חיל בעבודתו הק' ולהעמיד בתי תלמוד עבור כל תלמידי כ"ק אביו זי"ע ששרדו מניא הצלמות

איך האב נישט קיין כח צו זאגן - איך בין ביי מיר גענוג צובראכן - מסתמא האט עטס געהערט וואס ס'איז געפאלן אויף מיר, ולא לדרשא קאתינא, איך בין נישט געקומען זאגן קיין תורה'ס אדער סתם שמועסן, איך בין געקומען צו

דעם ענין פון הצלת נפשות. [כאן הזכיר רבינו הק' אודות הבאנקעט שעתיד להתקיים שבועות אחדים לאחר מכן, ושכל אחד צריך להשתדל בכל כוחו להצלתו, ולפי הצלתו נדע "צו מ'האב'מיר א המשך - צו מ'האב'מיר א קיום בעזרת השם - צו הלילה וחלילה דער אייבערשטער זאל אפהיטן מ'האב'מיר נישט קיין קיום, מ'פאלט חלילה צוזאם].

איך וויל ענק דא זאגן א זאך וואס מ'פארשטייט - קיין שום זאך האט נישט קיין מציאות אָן געלט - מ'קען זיך פארשמעלן יעדער יונגערמאן ביי זיך אין שטוב - א בני בית מיט קינדערליך - און מ'דארף צאלן רענט, און מ'דארף צאלן "קאן עדיסאן" (חשבון טעלעפאן) - עטס ווייסט'ס אלע וואס דאס מיינט - און אז ס'גייט א דאך דער זמן און מ'האט נישט, איז "אין רחמים בדין" - "קאן עדיסאן" קען דאך נישט... - וכדומה, וכדומה, וכדומה.

און נאך מער איז ביי א קהילה - ביי א ארגאניזאציע - ביי א ציבור פון מענטשן צוזאמען איז מער שייך אז איינער פארנאכלעסיגט זאכן, און איינער דעם צווייטן דארף מחזק צו זיין.

וואס איך וויל נאר זאגן, אז פון דעם ערשטן מאג אָן וואס איך בין דאהי געווען - מסתמא איז דאס געווען נאך פון פאר מיין חתונה, בין איך געשטאנען ליד ימינו פון טאטן (זאל זיין געזונט) און צוגעזעהן דעם גאנצן מהלך.

און ס'איז געווען זעהר א שווערע וועלט פריער - מ'האט מיט-געמאכט ברוך השם דעם נסיון - אויף דעם וואס איך בין א דאך געגאנגען מוז מען דאנקן דעם אייבערשטן - די יסורים קומען זיך צוניין ווען מ'דארף אמאל - מ'האט מיט-געמאכט אסאך עגמת נפש.

דער טאטע איז אנגעקומען דא אין די מדינה איינער אליין, קיין בני בית האט ער נישט געהאט, און קיין גבאים מיט קיין שמושים אוודאי און אוודאי נישט, דער טאטע איז אנגעקומען - מיט א אויטא איז ער געפארן - מיט א רענצל - איין מענטש אליין.

און ער איז שוין געווען א בעל חוב, ווייל א חלק פון אונזערע משפחה איז ברוך השם ניצול געווארן - א חלק איז ברוך השם יא ניצול געווארן - אבער ס'האט אפגעקאסט עפרות זהב.

איך וויל נישט מארדך זיין בדרוש און פארציילן וועגן די משפחה, וועגן די חסדים, מיט די אלע מקומות וואס מ'איז א דארך געגאנגען, און דאס אלעס האט געקאסט געלט, און קיין באבובער חסידים מיט קיין היימישע אידן זענען נישט געווען נישט אין רומעניא און נישט אין אונגערן און נישט אין טשעכיי - אין "די" אלע מדינות איז געווען בלויז פרעמדע מענטשן, מ'האט געמוזט דעם גרויסן עולם מחזק זיין. האט ער זיך געבארגט - הלוואות האט מען יא געקענט באקומען. איז ווען דער טאטע (זאל זיין געזונט) איז אנגעקומען, איז ער אנגעקומען שוין א בעל חוב פון - איך געדענק נישט קיין סכום, אבער פון א שיינע סכום געלט.

דאס הייסט אזוי, אז אלע אנדערע מוסדות אפילו זיי האבן געהאט דעם ערשטן טאג דא אין אמעריקא דעם עול, אבער פאר דעם האבן זיי נישט געהאט קיין שום עול, זיי האבן גארנישט עקזעסטרט, און דא ביי אונז אין דעם פאל, האט דער טאטע גענומען א חוב נאך פאר ער איז געקומען צו אמעריקא, נפלאות הבריה. מ'האט ברוך השם די חובות באצאלט אבער נישט מיט קיין שאפן געלט - מ'האט געשאפט געלט, אבער וויפיל מ'האט געשאפט איז קיינמאל נישט געווען גענוג - די הוצאה איז אייביג געווען גרעסער ווי די הכנסה.

אזוי ווי איך האב אנגעהויבן - ביים עירפארט האבן געווארט געציילטע אידן, ס'איז געווען דער טשענטשקעוויצער רב'ס צוויי זיהן, און ר' שמואל ראזנארטן (להבדיל בין חיים לחיים), און ר' חיים אלעזר, ר' אלימלך אלעזר ערנבערג - ממש נאר א קומץ קטן במספר, א פּאָר געציילטע מענטשן, און אזוי האט ער אנגעהויבן איינער אליין.

און שפעטער איז שוין נתרבה געווארן, און יעדער נייע יונגערמאן, יעדער
בחור וואס איז דא אהער געקומען קיין אמעריקא האט געקאסט לחם לאכול
ובגד ללבוש, און ער האט יעדן מייעץ געווען פאר פרנסה - אלע דאגות - די
ביזנעס - דער עולם.

איך וויל נישט מאריך זיין בדרוש, שפעטער ס'האט זיך צוזאם געקליבן א
פאָר בחורים, מ'האט זיי אויסגעלערנט צו... און אזוי האט מען אנגעהויבן טריט
ביי שריט - אלעס וואס מ'זעהט וואס ס'איז געווארן - ס'איז נישט געווען
פריער.

און דער טאמע (זאל זיין געזונט) האט זיך שטארק געהאלטן - פעסט
געהאלטן - אין די ערגסטע מצבים - ער האט געהאט אזא בטחון אז מ'וועט
האבן, אז מ'וועט קענען, אז מ'וועט באצאלן, מ'זאל זיך נישט זארגן.

און ממילא - ברוך השם די בניינים זענען געוואקסן - קודם האט מען
געהאט די ערשטע תלמוד תורה, שפעטער האט מען געהאט אין די איסט
סייד איז געווען א תלמוד תורה - ר' משה גרינפעלד האט עס אנגעפירט - אין
בראנסוויל איז געווען א תלמוד תורה - די בניינים זענען זיך צו-וואקסן, און
דער עול איז זיך צו-וואקסן.

יעדן ביל וואס מ'האט באצאלט איז געווען ממש קריעת ים סוף, און די
לעקטער האט מען באצאלט נאר ווען דער גוי איז שוין געקומען - ער האט
שוין געברענגט די כלים און כמעט אראפ געשניטן די עלעקטריסיטי - אין די
לעצטע מינוט האט מען געכאפט ערגעץ א הלואה פון וויפיל ס'האט
באטראפן, און מ'האט באצאלט.

אונטער די אומשטענדן זע'מיר געוואקסן דא הי - צו זאגן וואס ס'האט
פאסירט - איך האב געטראכט ס'איז דא זאכן פון צענדליגע יארן, נאר איין זאך
וואס איך וויל זאגן - ווען ס'איז נולד געווארן ביים טאטן דער פלאן פון פאָרן

קיון ארץ ישראל, פון קויפן א שטח, און אויפבויען א ישיבה, מיט דירות - איך
מיין - די גאנצע פלאץ פון ארץ ישראל - פון בויען קרית באבוב - איך האב
געהערט די ווערטער, און ס'איז מיר נישט גוט געווארן - מ'האב'מיר זיך ארום
געדרייט מיט חובות איום ונורא, יעדן פרייטאג ווען מ'איז געשטאנען מ'האט
אריין געקלערט - דער וועד איז געשטאנען דעצידירט צוזאמען, און מ'האט
אריין געקלערט צו מ'וועט צוריק קומען זונטאג עפענען דעם אפוס, צו הלילה...

ממש אונטער אזעלכע באדינגונגען האט מען געהאלטן, און דא שטייט מען
פאר אזוי פיל פראבלעמען, און דא הייבט מען צו פאנטאזירן פון א שמעטל, פון
א שיכון, פון א ישיבה...

איך קען ענק זאגן רבותי, אז נישט נאר מ'האט נישט געהאט אויף דעם
אלעם, נישט נאר מ'האט נישט געהאט צו באצאלן די שיפס-קארטן -
דעמאלטס איז מען געפאָרן מיט שיפן - נאר מ'האט אפילו נישט געהאט
פאר דער קאר פון ברוקלין עוועניו ביז צום פיר (-שיף) - דאס איז אויך
געווען פון געבארגט געלט.

איך מוז זאגן דעם אמת - ס'איז אריין געקומען געלט - מ'האט געשאפט
געלט - אבער די הוצאות זענען געווען אזוי פיל מער ווי וואס מ'האט געשאפט.

און איך האב אנגעהויבן צו רעדן מיטן מאטן - "ווי קען מען זיך דאס
אונטער-נעמען??? ווי??? אויף וועמענס חשבון??? ווי אזוי וועט דאס
זיין??? - אלע בעלי חובות רופן - זיי מאנען..." - אז מ'רעדט פון אויפבויען א
שיכון רעדט מען טאקע פון גרויס געלט.

און דער מאמע (זאל זיין געזונט) האט זיך נישט געלאזט קיין כי הוא זה נישט,
ער האט געזאגט: "געב א קוק, די' אלע אידן האבן בערד און פיאות, און
מ'זיצט און מ'לערנט, און מ'דאווענט, אבער וואס זענען טאקע שולדיג די אידן
וואס מאיזה סיבה שהוא זענען זיי ארויף קיין ארץ ישראל? - דארף מען זיי

מפקיר זיין? זענען זיי נישט געווען קיין אידן וואס זענען געקומען פון זיידן'ס
תלמידים - פון זיידן'ס חסידים?!

איך געדענק איינמאל האט ער געזאגט: "שמעל דיך פאר ווען איך וועל
ארויף קומען אויף יענעם עולם, און דער מאמע זכרונו לברכה וועט פרעגן:
"ווי אזוי האסטו דו געהאט א הארץ מפקיר צו זיין די שעפעלעך וואס איך האב
מיך אזוי פיל מייגע געווען אויף זיי" - וואס וועל איך ענטפערן??? וואס וועל
איך זאגן???"

פארשטייט זיך, איך האב פארלוירן אלע מיינע טענות, און בעזרת השם דער
מאמע (זאל זיין געזונט) האט זיך אויפגעהויבן און געפאָרן אויפן וועג מיט ר'
יהושע וואלף, און ר' משה גרינפעלד, און ר' משה עליאם, און ר' משה קאלפוס
- אין בראנסוויל איז געווען א איד ר' משה קאלפוס - ס'איז געווען די גאנצע
סטעף - אלע.

דער אמת איז, מ'האט טאקע געדארפט אזוי צו טוהן, אז דער מאמע (זאל זיין
געזונט) פאָרט ארויס האט ער געדארפט אזוי צו טוהן, אבער איך בין געווען א
קורא תגר אויפן גאנצן פאָרן, ווי איז דאס א מציאות???

איך דארף ענק נישט צו זאגן, ס'איז היינט דא ברוך השם א קרית באבוב,
ס'איז דא א מוסד אין ירושלים לשם ולתפארת, ס'איז דא א מוסד אין בני ברק.

מ'איז שוין א דארך געגאנגען אסאך חובות וואס האט זיך אנגעהויבן פון
קרית באבוב, וואס אָן דעם וואלט געווען א גרויסע בלענק (-לאך), ס'וואלט
אסאך געפעהלט, קודם, די אלע יונגעלייט וואס קומען, און אמת'ע חסידישע
יונגעלייט - זיי האבן דעמאלטס געהאלטן זיבן יונגעלייט - די זענען נאך אפשר
נישט געבוירן געווארן אפילו, נאר די טאמע'ס זייערע, און געהאלטן אזוי רחוק.

ווען דער עולם איז אנגעקומען סוף תש"ה, תש"ו, תש"ז - דער עולם איז
געקומען פון די לאַגערן - פון דייטשלאַנד - דער יאוש איז געווען ביי יעדן

איינעם אזוי אריין געבאקן אין הארץ, מ'האט אזוי נישט פארשטאנען אז מ'דארף צוריק צו... - וואס איז געווען? - ס'איז געווען ביטערע יארן - מ'האט געמעגט עסן טריפות - נישט אז מ'האט "געמעגט" עסן טריפות - ס'איז געווען א "מצוה" צו עסן טריפות, ווייל די תורה הקדושה זאגט (ויקרא י"ה, ה') וחי בהם ולא שימות בהם (יומא פ"ה ע"ב), פונקט אזוי ווי אז ס'איז דא א חולה געבט מען אים מעדעצינען, וועט קיינער נישט גיין פּרעגן וואס פאר א הכשר האט עס, ס'איז א מציאות אז מ'מעג נעמען - מ'מעג נעמען און מ'מוז נעמען.

און אזוי איז געווען דער גאנצע צושטאנד, ס'איז געווען הפקר און נאכגעלאזט, ס'איז געווען מענטשן וואס האבן שוין פיר יאר רצופים נישט געלעבט ווי קיין מענטשן, זיי האבן געבעך געלעבט מיט אזעלכע טעראר, מיט רציחות נוראות - איך זוך נישט צו רעדן פון דעם - איך מיינ נאר צו פארענטפערן וואס דער מצב איז געווען.

און מ'האט פון די מענטשן געדארפט מאכן צוריק אידן שומרי תורה ומצוות, חסידישע אידן מיט אלע הידורים, און שיקן קינדער אין חדר אריין, און דווקא אין דעם חדר וואו מ'לערנט... וכדומה.

דער איינער זאך וואס איך האב פריער אנגעהויבן זאגן פון קרית באבוב ווי אזוי ס'איז נתייסד געווען, ס'האט אפגעקאסט א פארמעגן מיט געלט, קויפן דעם שמה, אויפשטעלן דירות, און דאס פארקויפן די דירות איז נישט געגאנגען אזוי ווי מ'האט געפלאנט.

נו וואס האב'מיר געקענט טוהן? - דער מאמע (זאל זיין געזונט) האט "אינסטיטוד" אז ס'מוז זיין - מ'מוז אויפשטעלן א שטעטל אין ארץ ישראל - מ'מוז האבן א ישיבה אין ירושלים - מ'מוז האבן א ישיבה אין בני ברק.

דאס האט גורם געווען אז ברוב הימים - פון אזוי פיל צענדליגע יארן פון דעפיציט און דעפיציט און דעפיציט - יעדער'ס יאר האב איך געמאכט דעם סך

הכל וויפיל דאס יאר האט אריין געברענגט - וויפיל די הכנסה איז געווען און וויפיל די הוצאה איז געווען - האט זיך ארויס געשמעלט א גרויסע דעפיציט - איך בין געשמאנען און צוגעקוקט דערביי - דאס איז אזוי ווי איינער פֿאַרט אין א קאר, און די ברעיקס הערן אויף צו ארבעטן, און ער קאנטראלט נישט, ער קען נישט אפשטעלן די קאר, און ער זעהט דארט א הויז, און ער זעהט ווי ער פֿאַרט אריין - וואס זאל ער טוהן? דאס רעדל פֿאַרט, וואס קען ער טוהן? ער איז נישט שולט אויף דעם.

איך בין כסדר געווען אין דעם מצב, איך האב געזעהן ווי דאס רעדל פֿאַרט, איך האב געזעהן אז ס'איז ביטער ווי א גאל, אבער איך האב נישט געהאט קיין שום כח צוריק צו האלטן.

ממילא איז עס געלאפן אזוי ווי ס'איז געלאפן, ביז ס'האט טאקע פאסירט ליידער וואס ס'האט פאסירט - איך בין געבליבן שטיין - איך האב נישט געקענט באצאלן קיין חובות, און די בעלי חובות האבן נישט געוואלט וואוסן פון קיין שום תירוצים, און די אידן זענען גערעכט.

[כאן דיבר רבינו הק' מגודל העגמת נפש העובר עליו בעוה"ר, ועורר את משתתפי האסיפה לעשות כל מה שביכולתם להציל את מוסדות הקודש באיזה אופן שהוא - מי שביכולתו להפריש משלו מה טוב, ומי שאין באפשרותו יעסוק בעסקנות וקובץ על יד ירבה מנדיבי העם].

און אויב מ'וועל'מיר אלע טוהן ברבים, בצוותא חדא, יעדער וועט טוהן וואס ער קען, וועט בעזרת השם ווערן פונקט פארקערט, ויכלת עמוד, מ'זאל קענען האבן א קיום.

און אין דעם זכות, דער מאמע זאל זיין געזונט לאריכות ימים ושנים, געזונטערהייט, און מ'זאל אקעגן גיין אלע צוזאמען משיח צדקינו.

אורחות צדיקים השמור

הדרכות ישרות בדרכי עבודת ה' מלוקמות משיחות קודש מב"ק מרן אדמו"ר הגה"ק מהר"ש וצוק"ל זי"ע

רונם ככולם נאמרו לבחורי חמד

איש את רעהו יעזור

לא השיגו להבין דברי הגמרא בכוחות עצמם, ונעזרו ע"י אחרים, ולבסוף נהפכו הם עצמן להיות מן המסייעין לאחרים, וצדקה זו עומדת לעד.

הנה היצה"ר מפתה את האדם לבל יקדיש מזמנו לסייע לאחרים בתואנה שהוא גדול ממנו בחכמה ובדעת ולמה יפסיד זמנו בשבילו, אחר שהוא פחות הרבה ממנו ומהשגתו, אולם הן הן הדברים אשר אמרנו בדברי רש"י ז"ל: "לא פחות ולא יותר", היינו שכאשר בא היצה"ר לאדם לפתותו שהוא איש פחות ונבזה, ואין ערך למעשיו, יתגבר עליו ולא ישית לבו אליו. ואף "ולא יותר", שאם יפתהו שהוא גדול ורם המעלה, ואין ראוי לו להשפיל עצמו לאחרים, יתחזק ג"כ בתעצומות וידחהו ממנו. והמקבל על עצמו להתעסק בקדשים להשפיע לזולתו, משפיעין עליו מן השמים ג"כ יותר ויותר.

ר"ח שבט תשל"ח

...אאזמו"ר מרן הגה"ק הדברי חיים מצאנז
זי"ע מביא בשם הרה"ק רבי שלמה אלקבץ זצ"ל
אשר היה מגדולי המקובלים, הטעם למה צוה
הקב"ה לכל איש ישראל להביא מחצית השקל
ולא שקל שלם, כדי להורות שכל איש ישראל
לעצמו אינו אלא מחצית, ורק כשיקרב אחרים

...ישנם ילדים ובחורים שצריכים לסיוע
אחרים, ועל כן זה דרכי להורות לכם תמיד
שהגדולים יסייעו לקטנים. והן אמת שהבחור
הגדול משיג יותר מן הקטן ממנו, ואם כן הלא
בשעה זו שיפנה לסייע לקטן ממנו יפסיד
מלימודי עצמו, כי אילו היה לומד לעצמו היה
משיג איזה שווערע תוספות או סוגיא חמורה,
ועתה כאשר נתעסק עם קטן ממנו לא השיג כי
אם קצת גמרא, מ"מ אל ישית לבו לזה.

הלא אין דורשים מכם שתעסקו כל היום
כולו עם הקטנים ללמדם תורה^א, אבל שעה אחת
ביום ראוי לכל אחד להקדיש מזמנו עבור זה.

צדקה זו גדולה משאר הצדקות, ואמז"ל
(ויק"ר פ' לד) עה"כ (תהלים מ"א) אשרי משכיל אל
דל, נתן אל דל אין כתיב כאן אלא משכיל, היינו
שמשכילו ע"י שמסייעו בדברי תורה, ואם כה
יעשה למשך זמן, הרי שברוב הימים יוכל כבר
אותו בחור ללמוד מעצמו, ואף יבא אח"כ לסייע
גם הוא לאחרים. וכבר היו לעולמים כאלו אשר

א. כן היה גם רבינו הק' מורה בכל עת, שבסדר אחד מסדרי
היום יעסוק כל אחד לסייע לקטנים וחלשים ממנו, אולם
בשיחה אחת הגדיל לומר: "דער וואס קען נישט דעם
גאנצן טאג", יעסוק בכך לכל הפחות בסדר אחד.

אותו לשום נברא בעולם, ואם יעבור על כך ויגלה הסוד למאן דהו, יסתלק מן העולם באותו היום.

והמשיך ואמר לתלמידו הגדול **רבי חיים וויטאל זצ"ל** ולשאר תלמידיו, שמ"מ לא ישמע להם ויגלה להם הסוד, ואודות האזהרה והעונש, הנה כדאי הוא להסתלק מן העולם עבור זה, כי זהו תכלית לימוד התורה לגלות לאחרים סודות התורה, ואם לאו, לצורך מה בא לעולם, ולא יזהר סביבה גילו לו הסוד. וזאת ידע שאם לא יגלה להם הסוד, ישאר טמיר ונעלם לעולם, כי לא יהיה אחר שיהיה ראוי שיגלוהו לו, ועל כן לא ימנע מגלגלות להם סוד זה, וע"י שידעוהו יועיל לבעלי קבלה בדורות הבאים לגלות עוד ענינים גנוזים וסודות נסתרים.

וממשיך תלמידו בספר הנ"ל שהיו עיניו זולגות דמעות כמים בשמעו זאת, וזה היה סיבת הסתלקות האר"י הקדוש בעודו צעיר לימים מאוד, בן שלושים וארבע שנים בלבד.

דומני שכדאי היה להשמיע ולספר לפניכם ענין זה של סיבת הסתלקותו מן העולם, שהיה בשביל ללמד ולגלות סודות התורה לאחרים, ובקצרה המכוון הוא "מסירות נפש פאר מגלה זיין און לערנען מיט די תלמידים". הנה הוא פרש ובכה, והתלמידים היו פורשין ובוכין, אבל האריז"ל הבין דבר זה בפשטות שאם לא יגלה הסוד לאחרים, על מה ולמה הוא קיים ועומד, הרי אם לא יגלה הסוד עכשיו, שוב לא יתגלה עוד לעולם. ולימד אותנו בזה שיותר נח להסתלק מן העולם, ולא להפסיד הלימוד לתלמידים, להיות דולה ומשקה לאחרים.

מוצש"ק חיי שרה תשנ"ז

קדושת האכילה

הנני נשמר קצת מלאכול אחר התענית, וצריך שמירה והזהרות באכילה זו. התענית היא האכילה הטובה ביותר - ביום הזה אכלו כולם

לעבודתו יתב"ש נעשה אדם השלם, אך אם ישית כל מחשבתו להשלים עצמו בלבד ולא ישים על לבו לקרב אחרים ג"כ, לא יגיע לשלימות, ולא יהיה אלא מחצית בלבד.

בל ידמה האדם לעצמו שהוא אדם השלם, כי הוא לעצמו אינו אלא מחצית, ורק כשיתעסק בקדשים לקרב אחרים אל הקדושה וידריכם בדרכי התורה וקיום המצות, אז יבא לשלימות. וזהו דרך הצדיקים ומרביצי תורה המשפיעים תורה לאחרים, ומי שאינו עושה כן, הרי הוא בעל מום, ואינו אדם השלם.

זהו דרך החסידות להשפיע ולקרב אחרים, וכשרואין אברך שאינו הולך בדרך הישר, צריך לקרבו ולדבר על לבו שלא יגרר אחר פיתויי היצר וכל מיני תאוות רעות. ומי שאינו שם על לבו את מצבו של חברו, הרי הוא בעל מום, כי אינו מרגיש בגודל האחריות המוטלת עליו לסייע לזולתו, הן לאברכים והן לבחורי חמד, לקרבם לעבודת ה'. וצריך לדעת שהיא עבודה קדושה.

שמתני על ליבי לחזור בפניכם על ענין אחד מהרה"ק רבי חיים וויטאל זצ"ל בספרו ארבע מאות שקל כסף, והוא ספר קבלה. בצעירותי העתיק כ"ק אאמו"ר ז"ע משכנו מעיר באבוב לטשעבין, ומינה אותי לעמוד ברבנות העיר באבוב תחתיו. ובאותו זמן כבר עמדו על תילם הרבה בתי מדרשים ובאבוב'ער שטיבלעך בעיירות רבות - אאמו"ר ז"ע הנהיג אז כבר למעלה מארבעים שטיבלעך שבהם היו יושבים ומלמדין לאברכים ובחורי חמד תורה וירא"ש, והיתה זו עבודה קדושה. ואני הנהגתי אז ישיבה קדושה בעיר באבוב עם חמישים בחורים, ונזדמן לי באותו זמן שלמדתי בספר קבלה זה מהרה"ק רבי חיים וויטאל זצ"ל, ומאד נתעוררתי מענין זה.

רבי חיים וויטאל ז"ל היה גדול תלמידי האר"י הקדוש, ומה קצרה השגתינו להשיג גודל ועוצם קדושתו - ומביא שם בספרו, שפעם אחת אמר האר"י הקדוש לתלמידיו שזה עתה גילו לו מן השמים סוד טמיר ונעלם, והזהירוהו לבל יגלה

כראוי וכהוגן, כי הרי לא היה להם תאות האכילה, ועתה לאחר התענית כשהאדם רעב, עליו להיזהר שלא יחטוף האוכל לפיו ברעבתנות, אלא במתינות ובישוב הדעת. וחבל שיפסיד כל מה שהועיל ביום התענית שלא נכשל בתאוות האכילה, ע"י שיחטוף המאכל בבהלה ופיזור הנפש.

איתא בחז"ל דשולחן דומה למזבח, וא"כ ראוי לכל הפחות שיזכור בשעת אכילתו שאוכל כדי שיהיה לו כח לעבוד את בוראו, ולהעלות ניצוצות המאכלים לגבוה, כי כשנותן המאכל לתוך פיו מברך עליו קודם, וע"י הברכה מתקן המאכל. וכשזוכר כל זה בעת אכילתו הרי טוב, כי הלא נעלם ממנו מה טמון בתוך המאכל הזה.

ידוע שמאכל בגימט' צ"א, כמנין זיווג שני השמות הוי"ה ואדנ"י. וגם מאכ"ל הם אותיות מלא"ך, והרי המלאכים אין להם עבודה קדושה זו של אכילה, אבל מי שיש לו מח בקדקדו, וזוכר בעת אכילתו את העבודה הקדושה שיש בזה, ומכוון שע"י אכילתו יוכל לעבוד את ה', הרי הוא גבוה יותר ממדרגת המלאכים.

מוצאי תשעה באב תשמ"ד

התקן עצמך בפרוודו

...בפרשת ויגש מתחיל ענין הגלות שירדו יעקב ובניו למצרים... וכך היה ידוע אצל צדיקים ומנהיגי ישראל, שנסעו למקומות שונים כדי לתקן ענין המ"ב מסעות שהלכו ישראל במדבר ארבעים שנה, והוצרכו לתקן בכל מקום לקולוים שונים...

באמת אם היה הכל על תיקונו ומכונו, לא היינו נחלשים, והיינו בבריאות השלימות, ולא היה מה לתקן... כבר אמז"ל המתפלל בעד חבירו והוא צריך לאותו דבר הוא נענה תחילה... ע"כ אבקש ממכם - קינדערלעך, עטס זענטס הייליגע קינדער" - הרי אתם יושבים ועוסקים

בתורה, ולימוד התורה הוא התיקון הגדול ביותר. התורה והמצוות הם לבושי הנשמה, וכשמתקנים אלו הלבושים הקדושים, זוכים להייליגע בחינות. על כן בקשתי שטוחה לפניכם - אני אתפלל עבורכם, ואתם תתפללו עבורי, ובפשטות הרי הדרכים בחזקת סכנה, וגם הנסיעה בעראפלאן, ובימינו זקוקים לניסים בכל מקום.

לפני שעה קלה סדרתי לעצמי את צרכי הנסיעה, כמו לבושים וכד', וחשבתי בעצמי איזה מלבוש עליון אטול. והתבוננתי בענין, דהנה מנהגו של עולם שכשהאדם שרוי בביתו ומשכנו אינו מקפיד איזה לבוש ילבש, ומה שיעלה לו, הרי טוב, אבל כשעוקר ממשכנו ונוסע למקום אחר, הרי הוא מקפיד בלבשו שיהיה נאה ומהודר. ובאמת בשביל מי ולצורך מי מלביש בגד נאה זה? ואפילו כשילבש בגדים נאים, מי הוא זה שעתידי לראותם ולהתבונן בהם?

אולם אם עוסקים בענין בגדים נאים ויקרים, הרי צריך שיהיו באמת בגדים נאים, והיינו מעשי הטובים של האדם ומעשי המצוות ולימוד התורה, והם הנם הלבושים האמיתיים, וכשמתכוונים לצאת לדרך הארוכה לעמוד בפני בי"ד של מעלה, שם יש מי שיביט ויתבונן בלבושים אשר הכין לעצמו - שם רואים כל מעשי אדם ותחבולותיו מצעירותו, איך היתה התנהגותו, ורואים כמה עסק בתורה בימי חייו - שם מביטים ומסתכלין על המלבושים אשר הכין לעצמו - "תורה און מצוות זענען הייליגע לבושים". אבל כאן הכל הבל הבלים, וכשיוצאים לדרך מעיר לעיר, מה יועילו לו הלבושים הנאים, מי הוא זה אשר יסתכל על אותם לבושים גשמיים? ואם לא ימצא חן בעיני מאן דהו, וכי ירע לו עבור זה? - בעיקר צריך להכין את הלבושים הקדושים של הנשמה, והחי יתן את לבו על ימי חייו שעוברין בזה אחר זה.

כתיב ואברהם זקן בא בימים, היינו שבא עם לבושים יקרים אלו, עם אותם ימים שעסק בהם בתורה - האדם צריך לבוא עם כל ימיו לפני אביו שבשמים.

ולפתתנו לעבירות רעות ומחשבות רעות ומעשים רעים.

ותדעו נאמנה כי בחור שלא יחוש לעמוד בקשרי מלחמה זו בעוז ותעצומות ומתרשל בה ונגרר אחר תאוות והנאות טפילות וממעט מעסק התורה, הרי הוא מאבד עצמו לדעת, וסופו של דבר שכל אלו מתנקמין בו לבסוף בכל מיני צרות בגוף ובנפש. וע"כ שימו דבר זה על לבבכם ועמדו על המשמר להתבונן איזה מחשבה באה מצד הרע ואיזה מצד הטוב, וכ"א יכול להרגיש ולהבחין בזה. יש אשר היצה"ר מפתהו לפגוע בחבירו ולומר לו דבר מה שיכאיבו ויורידו מגדולתו, וידמה בעצמו שזה יועיל לו לעסוק בתורה בהשקו ובטח. חס ושלום! הלא נצטוינו על מצות ואהבת לרעך כמוך, ובכן, לא יזכר ולא יפקד דבר כזה בינינו שהאחד יפגע ויצר לזולתו.

אדרבה ואדרבה - איש את רעהו יעזור ולאחיו יאמר חזק - ואם רואה בחבירו שעוסק בדברי שטות והבל, ידבר על לבו דברים רכים הנכנסים ללב, ויעוררו על חובתו בעולמו, ובל יבלה זמנו בדברי הבל תחת שיעסוק בתורת אלוקים חיים בזמן זה.

אף גם זאת צריך האדם להתגבר באישון לילה שלא יאחר זמן שכיבתו בדברים של מה בכך. הן אמת שישנו ערליכע קינד שאיוותה נפשו לעסוק בתורה בלילה כדי שילון בדברי תורה, אכן עיניו לנוכח יביטו שצריך להשכים פארטאגס לעסוק בתורה בהתמדה דבה ובמח צלול, והמשכיב עצמו בזמן כדי שיוכל לעסוק בתורה בבוקר השכם, נמצאית השכיבה הכנה ללימוד התורה, אבל אם יאחר זמן שכיבתו עוד ועוד, נמצא גורע, ולא זו הדרך לעלות במעלות העבודה.

ושוב אח"כ בהגיע זמן קימה יתגבר כארי לעמוד ואל ידחה הזמן עוד ועוד בתאוונת ותירוצים שונים - וכי זהו הדרך להתקרב אליו יתברך!?! הלא דבר בעתו מה טוב, ומאחר שהעמידו זמן שכיבה וזמן קימה צריך להתגבר

ואתם בני תלמדו ותעסקו בתורה הקדושה, ושימו על לבבכם שאבידת כל רגע מלימוד התורה הקדושה היא אבידה גדולה, וכ"ש שתשמרו עצמכם מלהסיע דעתכם לדברי שטות והבל. כמו"כ הזהרו נא מלדבר דברים בטלים ודברי ליצנות, או שאר דיבורים שאינם הגונים, כי כשעוסקין בעבודה קדושה זו של לימוד התורה"ק, צריך לזוהר שלא לקלקל מצד אחר חס וחלילה, ועל כן צריך להשמר מכל רע - להשמר בקדושת הדיבור, להשמר בקדושת העיניים שלא לפגום בהם. ואחזור ואבקש מכם שלא תבטלו זמנכם בדברי שטות והבל, רק תזכרו היטב מהו תכליתכם בעלמא הדין.

לבושים הללו של עסק התורה הקדושה, טובים בעולם הזה ובעולם הבא, כי גם בעלמא הדין, מועלת התורה"ק להכניס בו דעת אפילו בעניני העולם, ומשנה את כל מהותו של האדם, ומקנה לו שם טוב, ומסבבתו בכל מיני טובות שבעולם. ושוב בעלמא דאתא, הרי בא בלבושים יקרים ונאים...

ובכל פעם שעומדין לנסוע לאיזה מקום, עולה במחשבה ענין זה על מה נוסעין ולהיכן נוסעים. ובכן אבקש מכם - אני אתפלל עבורכם ואתם תתפללו עבורי. יעזור השי"ת שתעסקו בתורה הקדושה בהתמדה רבה, ויהיה זה לתועלת עבורכם בגוף ובנפש - "די תורה הקדושה איידלט אויס דאס נפש" שהיצה"ר וחילותיו לא יהיה להם שליטה עליכם. "זייטס אלע געזונט", ויעזור השי"ת שגם אני אהיה בבריאות השלימות ונתראה יחד מתוך נחת.

כ' טבת תשמ"ז קודם נסיעה עבור בריאות הגוף

התגברות התאוות ושמירת הפדריים

...קינדער ס'איז אונזער לעבן", ועל כן לא ינוח היצה"ר ולא ישקוט לעקור אותנו ממקור חיותינו, וע"ז יניח כוחו למשוך אותנו לרשתו

על כל המכשולים והמניעות ולעמוד בזמנים. וכמו"כ ישנו זמן להפסיק מלימוד התורה ולעמוד בתפלה לפניו יתברך, ובגמר התפלה בא זמן האכילה וכו'. והעמוד בהזמנים כבן חיל מסייע לעצמו בהתמדת התורה, ונשרש בקרבו יקרת כל רגע ורגע עד למאד.

ר"ח אייר תשמ"ב

לימוד התורה הקדושה

...דברים אלו יקנוו בחדרי לב כל אחד ואחד, מה מאד ראוי לנו לשמוח ולשוש על שזכינו שבחר בנו השי"ת ורוממונו מכל עם ולשון, והאיר לנו אור חכמתו ב"ה החביבה לו יתברך מאד, ובה ברא כל העולמות והארץ ומלואה, והיא למעלה מן הטבע ומן המזלות, והיא לנו הכח והכלי זיין נגד היצה"ר.

והנה יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום ותמיד עושה תחבולות ופעולות שונות להרחיק ולהרפות ידיו מלימוד התורה, יש שיצרו מסיתו בנופת צוף תענוגי העוה"ז השפל והמאוס, ומייפה ומנעים בעיניו את שיקוץ ההפקרות ותאוות הרחוב המאוסים.

ויש שיצרו מפתהו לחשוב: "הלא נבראתי בלא מח, ולבי אטום מלהבין ולהשכיל את דברי התורה, וכל עמלי ויגיעתי לריק". ואילו אחר יתן מענה בפיו שאין לו חברותא ללמוד עמו בצוותא, ואלמלי היה פלוני לומד עמו היה מצליח ועולה במעלות התורה. ויש שיצרו מסיתו להשיג איזה אומנות תיכף בצעירותו כדי שיוכל להתפרנס ממנה בעתיד, ואם לאו מאין יבא עזרו. ועוד כהנה וכהנה משאות שוא ומדוחים אשר היצה"ר מדבר על לב בני אדם, ופורש רשת לרגלם ללכודם במצודתו.

אבל האיש החכם והנבון עיניו בראשו ומכיר בפח יקוש שטומן לו יצרו, ואינו מקשיב לפיתוייו והבליו, ויודע שכל נופת צוף תענוגי עוה"ז

ומחמדיו מאוסים ומתועבים בתכלית בלי טעם וריח כלל, ולא נמצא בעולם דבר ערב ומתוק לחיך כלימוד התורה ויגיעתה, ושפיכת לבו לפני קונו בתפילה ואמירת תהלים, ויודע כמה מאוסים השווקים והרחובות, ובחוץ תשכל חרב היצה"ר, וקשה להנצל ממנו, ואין עצה אלא לשבת באהלי תורה המגינא ומצלא מטומאת הסט"א ולמנוע רגליו מרחובה של עיר.

גם צריך לדעת שאי אפשר לקנות את התורה בניקל, רק צריך להשקיע בה כוחות עצומים ברצון חזק בלב שלם בלי רפיון, כאו"ל (מכות סג ע"ב) בפסוק כי מייץ חלב יוציא חמאה, במי אתה מוצא חמאה של תורה במי שמקיא חלב שניק משדי אמו עלי' (פ' מחמת גודל היגיעה שהוא עמל בה) וגם אמרו שם "אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה".

וצא ולמד מחכמי הש"ס התנאים והאמוראים כמה יגעו וטרחו בתורה במסירת נפש מתוך לחץ יסורים ועוני, ועסקו בה יומם ולילה בהתמדה רבה בכוחות עצומים חוץ לדרך הטבע, וכדאיתא בחז"ל כמה פעמים "תנא מינה ארבעים זימני ודמי ליה כמאן דמונח בקופסא", וכן מצינו בהלל הזקן שזכה למדרגתו הגדולה בתורה ע"י שמסר נפשו לשמוע דברי תורה מגג בית המדרש כשירד עליו השלג, וגם ר' עקיבא מסר נפשו לעסוק בתורה, ולא היו כמותם המבקשים שהתורה תפרח לראשם בניקל בלי טורח ויגיעה, ושיבינו עומק דברי חז"ל תיכף בלימוד הראשון, רק כל התנאים והאמוראים נתיגעו בתורה במסירות נפש, ובה זכו לגודל מדרגתם.

ומהם ילמד כל אחד לעמול ולהתייגע בתורה בהתמדה רבה בהתלהבות ובחוזק גדול בלי רפיון והפסק, ויסבול באהבה וברצון כל העמל והיגיעה והטורח של לימוד התורה, וידע שהתורה היא חיינו וקיימנו, והיגיעה הזאת מתוקה מדבש וכל מחמדיו עולם, וכל חפצין לא ישוּוּ בה.

ולא יפול ברוחו מחמת קוצר השגתו ומוחו החלש, כי סוף הכבוד לבא ואחריתו ישגה מאד,

שבה תשפיע עליו עוז ותעצומות להתגבר על יצרו הרע ותאוותיו ומידותיו ומחשבותיו הרעים המושרשים בקרבו.

ר"ח שבט תשמ"א

...כ"ק אאמו"ר זי"ע הי"ד פ"י המסורה ב' פעמים לא תלכו, האחד (שמות ג', כ"א) והיה כי תלכון לא תלכו ריקם, ואידך (ירמיה ז', ה) ואחרי אלהים אחרים לא תלכו וגו', ופ"י דאלהים אחרים קאי על היצר הרע, וכמו"ש בגמ' (שבת ק"ה ע"ב) עה"פ (תהלים פ"א) לא יהיה בך אל זר, איזהו אל זר שבאדם זה יצה"ר, והיינו שהכתוב מזהיר שלא יהיה אל זר בתוכו של אדם, רק יעקרהו מאתו.

ובחורי חמד יש להם אותם שנים יקרות שהם שנות הבחורות, ובשנים אלו מתגדל האדם להיות איש ובר דעת, ומייגע עצמו בגמ' ותוס' עד שבונה ביתו. ובשנים יקרות הללו בונה את כל צורתו ומהותו, ועוסק בתוה"ק ובספרי חסידות, וקונה לעצמו מידות טובות, ומשמר עצמו מדרכים רעים ותאוות רעות. ואותו אל זר בראותו שלא יוכל לפתותו לדבר עבירה ממש, הרי הוא מנסה בכל כוחו להכשילו במחשבות והרהורים אסורים.

והעצה היעוצה להינצל ממנו הוא ע"י עסק התורה, וכן איתא ברמב"ם (סוף ה' איסורי ביאה): "לפיכך ראוי לו לאדם לכוף יצרו בדבר זה ולהרגיל עצמו בקדושה יתירה ובמחשבה טהורה ובדעה נכונה כדי להנצל מהם... גדולה מכל זאת אמרו יפנה עצמו ומחשבתו לדברי תורה, וירחיב דעתו בחכמה, שאין מחשבת עריות מתגברת אלא בלב פנוי מן החכמה", ע"כ.

ע"י שהאדם ממלא מחשבתו בתוה"ק ועוסק בלימוד גמ' ותוס' ופרש"י, ועוסק בספרי חסידות וספרי מוסר, אזי אין להיצה"ר מקום להיכנס במחשבתו, אבל ברגע שמסתובב ריקם הרי הוא

ועל ידי שיעמול בתורה בכל כוחו יזכה שהמאור שבתורה תחכמהו ותפתח לבו כאולם להבין ולהשכיל את דברי התורה, כי התורה הקדושה היא למעלה מן המזלות והטבע, ולכן הגם שעל פי גבולי המזל נקבע לו להיות טפש או חלש וכו', עם כל זה על ידי שיעסוק בתורה הקדושה יזכה למעלת החכמה והגבורה והעושר אף שהוא נגד הטבע והמזל, ויזכה להשכיל את דברי התורה וישג אורה וחכמתה, כמו שידוע שאין דבר העומד בפני הרצון, כי השם יתברך נתן לכל אחד מישראל את התורה ולא נעל שעריה בפני שום איש ישראל, אך צריך לזה רצון וחשק חזק ואמיץ בהתמדה ויגיעה רבה ואז יאכל פרי עמלו ויאיר ה' עיניו להבין ולהשכיל את דברי התורה הקדושה.

...ונראה דלזה יכוונו הפסוקים בתהלים (ט"ו) תורת ה' תמימה משיבת נפש, עדות ה' נאמנה מחכימת פתי, פקודי ה' ישרים משמחי לב, שדוד מלך ישראל מדבר כאן משבח התורה הקדושה שהיא משיבת נפש, כלומר הדמאור שבתורה משפיע על נפש האדם לשוב אל ה' ולהכניע יצרו ותאוותיו, עדות ה' נאמנה מחכימת פתי, פירוש דאף שמצד המזל הוטבע בו להיות פתי וכסיל בלי לב להבין, אעפ"כ לא ישמע לעצת יצרו ולא יסוג אחור מן התורה, רק אדרבה יתאבק בעפר התורה ביגיעה ועמל רב, ואז תרכיבה התורה הקדושה על במתי המזלות והטבע ותחכימהו בשכל ותבונה נגד הנהגת הטבע.

ואמר עוד, פקודי ה' ישרים משמחי לב, ר"ל דלימוד התורה מרפא לשבורי לב ומחבש לעצבותם של אותם בני אדם שלא זכו למעלת החכמה להבין ולהשכיל, דע"י שיעמלו בתורה בלי רפיון יזכו שאור התורה תשמח לבבם ותשפיע עליהם דעה בינה והשכל נגד טבע המזלות.

...וכן מי שבטבעו נמשך לתאוות רעות, והוא בעל מחשבות ומידות רעות רח"ל, מ"מ על ידי לימוד התורה ביגיעה והתמדה רבה יזכה שהמאור

היצה"ר. וצריך לייקר ולהחשיב כל רגע ורגע. ויהיה עומד לנגד עיניכם תמיד, התכלית והמטרה שבאתם בין כותלי הישיבה, כדי שתקנו שלימות, ועל כן תחזרו על לימודכם זה עם זה פעם אחר פעם.

איתא בספה"ק שארון העדות מרמז על התורה"ק, כי בפנים הארון היו מונחין לוחות העדות, והכרובים שהיו סוככים בכנפיהם מלמעלה על הכפורת מרמזים על בני ישראל העוסקים בתורה"ק, שהם פורשי כנפים למעלה, היינו שמעוררין רחמים לפני כסא הכבוד, וסוככים בכנפיהם על הכפורת, היינו כפרת עוונות. כי התורה הקדושה מכפרת על עבירות שעבר האדם והמרה פי קונו, וכמשאז"ל בשלי מס' מנחות (ק"י ע"ב) על הפסוק (ויקרא ז') זאת התורה לעולה ולחטאת ולאשם ולשלמים, כל העוסק בתורה אינו צריך לא חטאת ולא אשם, והתורה מגנצא ומצלא. וכמו שבזמן הבית היה האדם מקריב קרבנו ועי"ז נתכפר לו עונו, כמו"כ בזמן הזה התורה הקדושה מכפרת עוונותיו של אדם.

וממשיך הכתוב ואומר ופניהם איש אל אחיו, באהבת ישראל, באהבת איש את זולתו, ולסייע לו ככל אשר תשיג ידו, בעניני לימוד התורה הקדושה, ולהשמר מכל רע. וכשאחד אינו מבין דבר מה הרי הוא שואל לחבירו, והן אמת שיש ב"ה מגידי שיעורים ומשגיחים, אבל אצל בחורים העוסקים בתורה הקדושה, צריך שיהיה ביניהם אהבה ואחוה כפי שיש בין אחים בני אב אחד, והרי כולכם בני אב אחד, וא"כ צריך שיתקיים בכם "ופניהם איש אל אחיו", שלא יהיה בכם ח"ו שום שנאה ותרעומת מאחד על חבירו, וח"ו שישחק האחד על חבירו, או ילבין פניו ח"ו, רק צריך שיהיה ביניכם אהבה ואחוה ושלוש ורעות. וכשמזדמן לאחד שיוכל להיטיב לזולתו, כגון שחצר לו דבר מה ובידו למלאות לו חסרונו, ודאי יעשה כן.

וכ"ש אם רואה לחבירו שמסתובב בחוסר מעש, או שמתעסק בדברי הבל וריק, יחוש

כבר נמצא אצלו. וגם אם הלימוד אינו בלב שלם ואינו ממלא בה כל מוחו, כבר יש מקום למחשבות אחרות להיכנס אצלו, רק צריך להיות שקוע כל כולו בעסק התורה"ק, ולחזור ולשנן לימודו פעם אחר פעם כדי שיזכור הדברים היטב, ואם ישאלו אדם אל יגמגם ויאמר לו אלא יאמר לו מיד בברירות ובהירות, בלי שיצטרך לחשוב קודם. ועוד אחז"ל עה"פ חיים הם למוצאיהם, למוצאים בפה, שצריך להוציא מפיו מה שלומד.

ומי שמסתובב ריקם ח"ו, הרי היצה"ר מעלה לו במחשבתו ענינים שראה או שמע, ומזכיר לו איזה דיבור שדיבר על דא ועל הא מכל מיני דברי טטות והבל ותאוות, אך כשלומד בלב שלם, אין לו מקום אצלו כלל.

ובזה פי" כ"ק אאמו"ר זי"ע את פסוקי המסורה שפתחנו בהם, לא תלכו ריקם, שאם תשמרו עצמכם שלא להסתובב ריקם, אזי יועיל לכם שאחרי אלהים אחרים לא מלכו, היינו אותו אל זר שבלבו של אדם. ועל כן אבקש ממכם לבל תסתובבו ריקם, הלא אתם רוצים להיות תלמידי חכמים, וגם הורכים שיח"י עומדים ומצפים לזה, ושולחים אתכם לישיבה ללמוד בתקוה ותפילה להשי"ת שבניהם יעסקו בתורה ותפילה ויצמחו תלמידי חכמים ויראי ה', וגם אתם בעצמכם רוצים לעסוק בתורה ולחדש חידושים דאורייתא, אבל היצה"ר אין דעתו נוחה בזה ומיד כשהבחור מיישב עצמו ללמוד, כבר בא לסבב ראשו בפיתויים שונים.

ועל כן שימו דברי אלה על לבבכם, שתהיו אתם בעצמכם השומרים שלכם, ואם מזדמן לפעמים שיש איזה דקות מספר עד שמתחילין להתפלל או לאכול, אל תבטלו זמן זה במחשבות הבל וריק, רק תעיינו בגמרא או באיזה ספר, ועי"ז תקנו לעצמכם עוד ידיעות יקרות מספרי חסידות וספרי מוסר, ואח"כ תחזרו עי"ז כדי שיחקקו בקרבכם היטב, וזוהי העבודה המוטלת עליכם. ועי"ז שלא תסתובבו ריקם לא ישלוט בכם

ולהשפיע על אחרים גם בזקנותו, הרי זה מתנה מן השמים, אבל רחוק הוא ממה שאפשר לפעול בימי הנעורים.

איתא במסכת אבות (פ"ד מ"ב) הלומד ילד למה הוא דומה, לדיו כתובה על נייר חדש, והלומד זקן דומה לדיו כתובה על נייר מחוק. והיינו שמי שרוצה לרכוש לעצמו מדות טובות, ולעקור ולשרש אחר מדות רעות, העיקר הוא בשנות הנעורים. וכן איתא בצעטיל קטן מהרה"ק הרבי ר' אלימלך זי"ע, דהאדם לא נברא אלא לשבר הטבע ולתקן מידותיו, ועל כן ירז עצמו לעבוד ע"ז בשנת י"ח דווקא, כי אז עדיין כוחו במותניו ללחום ביצרו המפתהו לדבר עבירה.

והרמב"ם כתב בהלכות דעות (פ"ב ה"ב) דכן היא דרך עקירת המדות, שיטה עצמו על צד ההפוך לגמרי וינהג כך לזמן מסוים, ואח"כ יחזור לדרך האמצעית, וינהג בה כל ימיו. וכך היה אאמו"ר זי"ע הי"ד מדרין ומדבר על לב הבחורים שהסתופפו בצילו, שעיקר עבודת המדות היא בשנות הנעורים שאז אפשר שיטה עצמו על צד ההפוך, וכדוגמת האילן, שבתחילת גידולו אם לא יעמוד על קו היושר וירצו ליישרו, יקשרוהו בחבל אל צד ההיפוך, ויעמוד כך למשך זמן, וכשיתירוהו לאחר מכן, יעמוד על קו האמצעי כשאר אילנות, אבל זה א"א אלא באילן רך וצעיר, שגזעו לא נתעבה עדיין, אבל אילן שנתעבה גזעו כבר אי אפשר להחזירו עוד לקו האמצעי, מחמת שאי אפשר לנטותו עוד לצד ההיפוך.

זהו כלל גדול, שעיקר תיקון המדות ולעקור המדות הרעות הוא רק בשנות הבחורות, והמתעצל בשנים אלו מעבודה זו וגזעו מתעבה יותר ויותר, ה"ז כבר בכיה לדורות, כי לאחר מכן אין יכול לתקן עוד והוא בכלל מעוות לא יוכל לתקן.

עוד אמז"ל במסכת אבות (פ"ג מ"י), שינה של שחרית ושיחת הילדים מוציאה את האדם מן העולם. ואפשר לומר בזה דשינה של שחרית

להצילו ויזמינו ללמוד עמו איזה לימוד, או לעיין בספר קדוש, או שיחזור בפניו איזה ענין בשם גאון או צדיק, שהרי אחד יכול לחזק את חבריו באהבת ה' ובאהבת התורה. ואין אנו מדברים אודות אותם הקוראים צייטונגען ומהרהרים בדברי שטות והבל, כי הלא אתם בחורים שעוסקים בתורה ועבודה. ועל כן צריך שהאחד יחזק את חברו באהבה ודברי נועם, וכ"ש כשלומדים בחברותא שלפעמים האחד מבין יותר מחברו, ופעמים שהאחד חלש מחברו, בזה צריכים לעוררו שחבל על כל רגע ורגע, ולא יתבטל מדברי התורה, ויחזור וישנן לימודו כמה וכמה פעמים, ועי"ז מנצחים היצר הרע.

ומה לנו יותר מזה שכך מובא בגמרא וכך מובא ברמב"ם, וודאי שהוא תורת אמת, שזה הכלי זין היחיד נגד היצר הרע, והוא כח קדוש שנתן לנו השם יתברך בכל הדורות. ואותם שהעמידו דבר זה לנגד עיניהם תמיד, גדלו והצליחו וגם עשו פרי, ונעשו לומדי תורה גדולים, חסידים ואנשי מעשה.

ליל ד' פ' תרומה תש"ן

שנות הבחורות

ידוע מספה"ק ההבדל בין שנות הבחורות לשנות העמידה, וההבדל בין שנות העמידה לשנות הזקנה, כי בשנות הזקנה כבר נחלש כח הגוף וכח הזיכרון, ואילו גירסא דינקותא עומדת לימים רבים. וכן הלימוד בשנות הנעורים יש לה מעלה גדולה, שאז המח צלול ופועל כראוי. ואם יחזור תמיד על לימודו יועיל לו לזכרם היטב לאשורם. אבל בשנות העמידה אע"פ שיכול עדיין ללמוד, כבר עולה לו בקושי, ועל גירסא דינקותא אמז"ל דלא משתכחא, ואילו מה שלומד לאחר מכן אינו זוכר כבר כ"כ, ומה שלומדים בשנות הזקנה, שוכחים הרבה.

וכל מה שחננו ה' לאדם שיהיה בכוחו לקיים מצותיו ולעסוק בגמילות חסד ומעשים טובים

קאי על שחר שנות האדם, היינו שנות בחרותו וימי נעוריו, והישן בשנים יקות הללו מעבוד עבודה ביגיעה לתקן מדותיו, הרי הוא מוציא עצמו מן העולם.

כ"ק אאמו"ר זי"ע היה נוסע לעיר קרעניץ למנוחת נפשו, ושמעתי מפיו שבצעירותו נסע פעם לקרעניץ על שב"ק להסתופף בצל הרה"ק **משינאווא זי"ע** ששהה שם. ומתחילה היו חסידיו שוכרין עבדו דירה לדור בה, ובמשך הזמן בנו לו דירה לעצמו, ועל השבתות היו מגיעין קהל גדול של חסידים להסתופף בצילו.

ובליל שבת קודש כבדוהו לעבור לפני התיבה לקבלת שבת, ולמחרת שאל הרה"ק **משינאווא** מי היה זה שהתפלל קבלת שבת בליל אמש, בהוסיפו שמואד ערבה תפילתו לחיכו.

לאחר כמה שבועות עבר לפני התיבה אדם אחד והיה מסלסל הרבה בתפילתו, ולאחר התפילה אמר הרה"ק **משינאווא** שאינו מן הראוי להעבירו לפני התיבה, ושוב עלה בזכרונו אותה קבלת שבת שהתפלל **אאמו"ר** כמה שבועות קודם, וחזר ושאל, מי היה זה שהתפלל קבלת שבת לפני כמה שבועות בבית מדרשו, הלא כ"כ ערבה תפילתו. ולא היה מי שהשיבו. וחזר על שאלתו עוד כמה פעמים, עד שנזכר בעצמו, והכריז בקול הלא זה היה בנו של **הרבי מבאבוב**, הנה באמת מה יפה היתה תפילתו, הרי היתה מלאה טעם וחוץ.

פעם אחת כשבא **כ"ק אאמו"ר זי"ע** לקרעניץ, כבר עמד הרה"ק **משינאווא** לצאת לדרכו לשוב למעונו, והיה אז סמוך מאד לשעה שה"באן" עמד לצאת לדרכו, וזירז הרה"ק את מקורביו לבל יפסידו נסיעה זו, ויצטרכו המתין לנסיעה האחרת. אך היו שם עשירים ובעלי דעת שהיה להם השפעה על הציבור, וגם הרה"ק **משינאווא** היה כבר זקן ובא בימים, ועל כן ניסו למשוך הזמן ולעכב שהייתו במקום עד הנסיעה השניה, ונכנסו לדיבורים עמו שהשעה אינה מאוחרת עוד, ומה יפסיד אם ימתין לנסיעה הבאה, אבל

הוא לא אבה לשמוע להם בשום פנים ואופן כי היה זריז בעצמו.

ושוב פתוהו בדברים, עד שהרים עליהם קולו בגערה ואמר: "וכי סבורין אתם שעכשיו אתעצל, ולאחר זמן אזדרז?! - לא זו היא הדרך!!! רק בעת שהשעה לא נתאחרה עדיין אז צריך למהר ולהזדרז, ולא כשנתאחרה השעה כבר - "מפני שיבה תקום", היינו "קודם" שיגיעו ימי השיבה צריך האדם לזרז עצמו לעשות את המוטל עליו, כי כשמגיעין ימי השיבה א"א לקום כבר כי הכוחות אינם עוד והגוף נחלש כבר, ואך ורק בימי הנעורים כשהאדם עדיין בכוחותיו אז צריך לזרז עצמו לתקן מידותיו.

...ובכן כל הרוצה לעבוד על עצמו ולתקן מידותיו העיקר הוא בשנות הבחרות, גם צריך להשקיע אז הרבה כוחות על חזרת הלימוד תמידין כסדרן, פעם אחר פעם.

אשריכם ישראל! - **אשרי איש ירא את ה' -** מה נעים גורלם וחלקם של אותם בחורים המייגעין את עצמם ושוברים טבעם לחזור על לימודם פעם אחר פעם, כדי שיזכרוהו יפה... וצריך שיכניס האדם כל כוחותיו בעסק התורה"ק, ולייקר הזמן שיהיה כל רגע ורגע יקר בעיניו מאד, גם צריך שישכיב עצמו לישון בשעה מוקדמת, כדי שיהיה ראשו צלול ביום המחרת להבין התורה"ק בבהירות. כי סוף כל סוף הגוף דורש את שלו, וא"א לו לאדם להיות ניעור במשך הלילה, ולהמשיך סדרו למחר כרגיל, ועל כן יזהר שלא יזלזל בזמן שינה, וח"ו בל יהרהר בדברי שטות והבל.

אשרי איש ירא את ה', קאי על מי שירא את ה' בשנות הבחרות, על נח כתיב "נח איש צדיק", כי עבד על עצמו להיות צדיק בימי נעוריו, וזה מעיד עליו השי"ת בעצמו.

יעזור השי"ת שלא תבלו זמנכם בדברי הבל וריק, ותחזרו על לימודכם פעם אחר פעם, ומה שאין מבינים צריך לשאול לאחרים. יעזור השי"ת

יבא נא ויעוררו לאמר: "זכור, זכור החובה המוטלת עליך לעסוק בתורת אלוקים חיים, הבה נלמד יחדיו בצוותא, ובל נתעסק בדברי שטות והבל". ובדרך זו לאילני רברבי תתעבדו להיות תלמידי חכמים בעזרת השם יתברך, כי תפילות אלו שמתפללין על התוה"ק מתמלאין בשלימות.

ובהרהב מקומות מצינו בגמ' ענין זה, כגון מה שאחז"ל (ברכות ה"א) לעולם ירגיז אדם יצר טוב על יצר הרע, נצחו מוטב, ואם לאו יעסוק בתורה. וכן מצינו (קידושין ל"ב) שהתורה הקדושה היא תבלין ורפואה נגד היצה"ר, ורפואה זאת בידיכם היא.

ליל ג' פ' שמות תשמ"א

...זכורני איך שעסק אאמו"ר זי"ע בעבודתו הקדושה לקרב הבחורים בחן קדשו תחת כנפי השכינה, והיה מורה להם שישתדלו תמיד עבור דבר אחד ומיוחד לעסוק בתורה - "קינד לעבן אז דו וועסט זיצן און לערנען דו וועסט מיינען ערנסט...". וכמה פעמים אירע שבחור הסתובב בלב נשבר ונאנח בחושבו "אוי רבונו של עולם דער יצר הרע לאזט מיר נישט לערנען - דער יצר הרע לאזט מיר נישט לערנען, ער רייסט מיר אוועק, איך קען נישט". אכן, זהו מלחמת היצר, וכי אינך יכול, הנה אם תהיה חייל נאמן הרי תלחם בו בחירוף נפש, ואפי' אם יפגעו שמים וארץ זה בזה, תהיה איתן בדעתך לבלתי לזוז אפי' כמלא נימה מלעסוק בתורה הקדושה.

ויש אשר אירע לפעמים כשישב בחבור אצל הגמ' בשעת חזרה - ודאי שלא בשעת השיעור, שהרי אז הוא מצמצם כל חושיו לשמוע דברי המגיד שיעור ואין מקום להרהר מדברים אחרים - או בלילה, ופרץ בבכי אל תוך הגמרא "רבונו של עולם הרי רצוני ללמוד עוד ועוד, אנא ממך הצילני נא שלא אהרהר מחשבות רעות, ושאנצל מדעות כוזבות, והסר עיני מראות שוא". ואם הוא ערליך קינד ומתיירא מעבירה מסייעו השי"ת

שתעסקו בתורה, שיעקר זמנו הוא עכשיו בשנות הבחורות, כי הן אמת שחובת לימוד התורה היא משך כל ימי חייו של אדם, מ"מ אינו באותו אופן של לימוד התורה של ימי הנעורים, שאז אפשר לחדש חידושי תורה, ולקנות לעצמו כמה וכמה מסכתות. יעזור השי"ת שתצליחו כולכם בתורה - אשריהם לאותם אבות שעלה בגורלם בן יקר העוסק בתורה הקדושה בהתמדה רבה, וחס על כל רגע ורגע שלא ילך לאיבוד ח"ו, ומי שמרגיל עצמו כך בשנות הבחורות, ממשיך בדרך זו במשך כל ימי חייו. לא כן המבלה זמן יקר זה בדברי הבל וריק ואינו מייגע עצמו בתוה"ק כראוי, מה גודל הרחמנות עליו.

יעזור השי"ת שתצליחו מאד בתורה, ולאילני רברבי תתעבדו, תלמידי חכמים ויראי ה', ובזכות אותם בחורים העוסקים בתורה יתעוררו רחמים לפני כסא הכבוד להחיש לנו ישועה, ולהפקד בפקודת ישועה ורחמים בביאת גואל צדק בב"א.

ר"ח חשון תשנ"ז

יקרת הזמן

...אם תראו אנשים משוחחים מאיזה ענין הנעשה בעולם, יהיה מה שיהיה, אל תשיתו לבכם לזה כלל, וע"י שתעסקו בתוה"ק כבר נחלו הרשעים מפלה.

אתם הנכם אותם שעורכים את המלחמה, כי קול התורה שלכם עולה למעלה לפני כסא הכבוד, ומעורר רחמים על ישראל, וכשתעסקו בתורה הקדושה, לא יוכלו הרשעים להרע ולהצר לנו כלל וכלל, ואנו מאמינים בזה. עסק התורה הוא ישועה ופורקן גדול, וגם כל בחור לעצמו נפקד בפקודת ישועה כשיושב ועוסק בתוה"ק בהתמדה רבה.

ועל כן למען השם הזהרו נא מביטול תורה, וכל אחד צריך שיבקש מחבירו שאם יבחין בו שמסיע עצמו מדברי תורה לדברי שטות והבל,

ומשמרו מכל רע, כי התורה הקדושה היא רפואה לכל דבר.

ליל ג' פ' שמות תשמ"א

קדושת עינינו

...לדאבון לב הרחובות בזמנינו מאוסים כ"כ ובאו עד דיוטא התחוננה, וכמעט א"א לבחור או אברך לצאת לרחובה של עיר ולהשמר בקדושת עינינו. אולם אם העולם שפל כ"כ, הרי ע"כ זה לעומת זה עשה האלקים, וכגודל כח הסט"א כן הוא כח הקדושה, ולכן אתם בחורים ואברכים שיהיו חפצים להיות יראי ה' באמת, ודאי יהיה להם סייעתא דשמיא מיוחדת ושמירה עליונה שלא יכשלו ח"ו, ולא יפגמו משיקוצי הרחוב.

אך לדאבונינו, תחת זה גדלה ההפקרות, ובמשך הזמן מתרגל האדם לזה, ואין איש שם על לב, ומאבדין כל הרגש דקדושה, וכשמגיעין למצב כזה, הוא כבר גרוע מכל. הנה בימי קדם כשנצרך בחור או אברך לצאת לרחובה של עיר, היה לבו כואב לו, ויגע להשית עצות איך לשמור על קדושת עינינו, אבל כשמאבדין הרגש דקדושה ומתרגלין בזה, ונתקררו כל ההרגשים לדאבונינו, ומאבדין היראת שמים, מה גדול הצער והכאב. ומי יכול לפעול בענין זה, אם לא שכל אחד יהיה שומר ושוטר על עצמו.

ר"ח אלול תשמ"ו

מזמור שיר ליום השבת

...בעת שמזמרין לכה דודי בלילי שבתות הרי אין איסור להפסיק בדיבור, ואשר על כן ישנם כאלו המתיריים לעצמם לשוחח אז דברים בטלים, ואם אינם משוחחים בפנים בית הכנסת הרי הם מורים היתר לעצמם לשוחח מחוצה לו ככל העולה על רוחם.

וכי ראוי להתנהג כך במקום קדוש שמתפללין שם ערליכע אידן?! ולדאבונינו זהו בזיון התורה ובזיון השם יתברך, ואין ברצוני

לעורר קטרוגים ח"ו, אך מן ההכרח הוא לעורר ענין שנתרשל כ"כ. ומה גם שהילדים הקטנים צעירי הצאן עומדים מן הצד וצופים במעשי אבותיהם ובתפילתם, ומוחמת כן גם תפילתם נראית כך - וכי תפילה היא זו?! - אוי לי אם אומר...

...גם בעת שמזמרין דברי שיר בליל שב"ק, הנה ישנו אחד אשר יאמר בלבבו כי שירה הזאת אינה נוגעת לו, וגם אינו תאב לשמוע דברי שיר. וכי שמיעת דברי שיר מקרי?! - "להקדיש ליוצרים בנחת רוח בשפה ברורה ובנעימה קדושה כולם כאחד עונים באימה ואומרים ביראה - וכולם פותחים את פיהם בקדושה ובטהרה בשירה ובזמרה ומברכין ומשבחין ומפארין ומעריצין ומקדישין" - וכי זה מקרי "שמיעת דברי שיר"?! אדרבה ואדרבה, כשמזמרין זמירות שירות ותשבחות לכבוד שבת מלכתא, כשמזמרין הלכה דודי לקראת כלה, לקראת שבת מלכתא, צריך כ"א להיות תאב ולהשתוקק שיהיה גם כן בין המזמרים, אפי' שאינו בעל מנגן מטבעו, כי למה יגרע חלקו לומר שירין קדישין הללו בתוך כל הקהל.

ואפי' אותם המעיינים בספר בשעה זו, הגם שלא הרעו לעשות לעסוק בדברי ליצנות ושיחה בטילה, ברם, גם זה אינו מן היושר כלל, כי הרי ישנו כאן קול קדוש היוצא מפיות בני ישראל משירת ה"לעכטיגע לכה דודיס", ולמה לא ישתף גם את קולו בתוך הקול הלזה העולה למעלה לפני כסא הכבוד. ולכל זמן ועת לכל חפץ לעיין בספר בשבתו בביתו או בביהמ"ד בזמנים אחרים, אך בזמן שירת הלכה דודי, לא העת לזה.

העיקר צריך שיהיה לו לאדם לב טהור ורוח נכון שישתוקק לכלל זה, ויבקש מאת ה': "ריבוננו של עולם, איך בין אויך א איד, נעם אן מיין קול מיט מיינע תפילות, פאר מיין משפחה, מיין וייב מיט די קינדערלעך זאלן אויך זיין געזונט", וכי אין ראוי לכל אחד שירגיג כך?

מוצש"ק פ' שמות תשנ"ב

זבכתבי הקודש נאמר

מכת"ק מב"ק מרן אדמו"ר מהר"ש זצוק"ל זי"ע בעל ההיכלוא

הדרכה והתחזקות באמונה בטחון גילה ושמחה

...ועתה בני וידידי היקרים, אחת שאלתי מאתכם אותה אבקש, אנא חזקו ואמצו בלימוד תוה"ק, הבחורים והאברכים יתחזקו בשמירת הזמנים ובהתמדת הלימוד, וחילים יגברו לתורה ולתפלה ולהגות בצוותא בספרי חסידות, הגדולים עם הנערים, המצוינים עם הנחשלים, והעוסקים במסחר וטרודים בפרנסתם יקבעו עתים לתורה בכל יום בין כותלי בית המדרש.

והנה יסוד לקיום נפש היהודי בעבודה התמימה תלוי ועומד בחוט המשולש, ושלשתן מעכבין זה את זה ואלו הם, אמונה, בטחון, גילה ושמחה, וסימנך א' ב' ג' (ר"ת משם מ"ב) והוא בנין אב לכל התורה כולה, ישמע חכם ויוסף לקח ונבון תחבלות יקנה, באשר המה צרי ומרפא בזה ובבא, לא מיבעי לנפש כידוע לכל אלא גם למילי דגופניות, כאמור בכתבי הקודש, איש אמונות רב ברכות, והבוטח בד' חסד יסובבנו, לב שמח ייטב גהה וכו' ועוד, ואי אפשר לפורטם כי רבים המה.

ואנו מאמינים בני מאמינים שכל הסיבות והמאורעות לכל א' וא' מאישי ישראל הן המה נסיונות ותיקון הנפש לכל א' וא' לפי שורשו, ולא שעה זו כשעה זו, ולא זה כהרי זה, וחקר אלקי מי ימצא, ובכן מה טוב ומה נעים לקיים עבדו את ד' בשמחה ופקודי ד' ישרים משמחי לב.

ובזכות זה נזכה שיתקבלו תפלותינו ברחמים, להריק לכם שפע קודש מן השמים בבני חיי ומזוני רויחי, עדי נזכה לראות את ישועת אלקינו בשובו עמנו מגלותינו בב"א כברכת נפש ידיכם עוז דוש"ת באהבה רבה.

הק' שלמה הלברשטאם

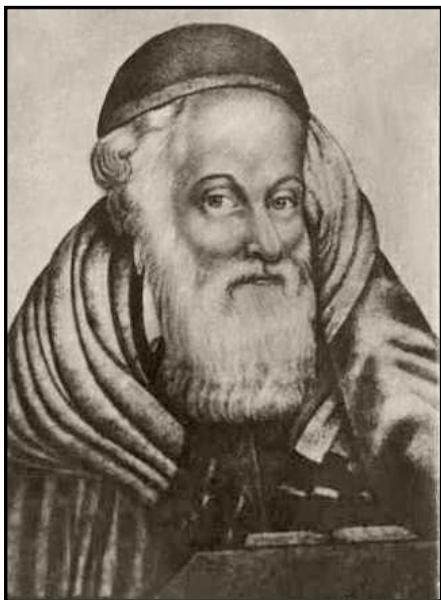
זראה אותו וחי ט

לרגל יומא דהילולא קדישא של הרה"ק הישמח משה זי"ע - כ"ח תמוז אנו מביאין בזה שוב (מתוך גליון "ילקוט שיחות ופנינים יקרים" - פרשת צו שבת הגדול תש"פ) תמונה המיוחסת לדמות דיוקנו, עם סיפור הדברים ששמענו מפי רבינו הק' בסעודתא דדוד מלכא משיחא באחד השנים, שהועיל להסתכל על צורת דיוקנו בשעת מגיפה

פיקשער'ס זענען דאך געמאָלענער - "אויב מ'קוקט אים אין פנים אריין ווערט מען ניצול, אפשר וועט עס ארבעטן אויף א בילד אויך".

האט ער אנגעהויבן צו פעינטן די צורה פון ישמח משה, און ער האט עס אנגעהויבן צו פארקויפן אין אנדערע פלעצער.

מ'איז געקומען, און מ'האט עס פארציילט פאר דעם ישמח משה, האט ער געגעבן א לאַך. האט ער געזאגט: "נאַר בלייבט נאַר, אבער מקח בלייבט מקח".

און ס'האט געהאלפן אפילו דאך א פעינט. א פלא נוראה.

אמאל איז געווען אין איהעל א מגיפה לא עלינו, און מענטשן זענען רחמנא ליצלן נפטר געווארן. זענען די אנשי הקהילה געקומען צום ישמח משה - זיי זענען געקומען אז ער זאל מתפלל זיין אז די מגיפה זאל אויפהערן.

האט ער געענטפערט, אז יעדער איינער וואס וועט אים אַנקוקן זיין פנים, וועט ניצול ווערן.

די אנשי הקהילה זענען אהיים געגאנגען, און מ'האט יעדן איינעם פארציילט אז ס'איז דא א סגולה אז מ'זאל קוקן דעם רב אין פנים אריין - אז מ'וועט קוקן דעם רב אין פנים אריין וועט מען ניצול ווערן פון די מגיפה.

איהעל איז דאך געווען א שטאט מיט אסאך מענטשן, און ס'איז זעהר מפורסם געווארן, אויף אזוי ווייט, אז ס'איז מפורסם געווארן צו די גוים אויך, ווייל ס'איז געווען ביי די אידן וואס האבן געוואוינט אסאך אין די שכינות - אסאך האבן געהאט ביזנעס געטוהן מיט גוים, צו כדומה - האט זיך עפעס א איד ארויס געכאפט. הכלל, די גוים זענען אויך געוואויר געווארן.

ווען די גוים זענען געוואויר געווארן, האבן זיי אויך אנגעהויבן צו קומען, זיי זענען געקומען זיי האבן אנגעקוקט דעם ישמח משה'ס פנים, און זיי זענען ניצול געווארן.

איז איינגעפאלן איינעם עפעס א מאַלער - א פעינטער - א פיקשער האט דאך נישט עקזעסטירט דעמאלטס, נאר די אלע

ואורה צדיקים כאור נוגה

אוצר מרגלאיז מביי שרמוטיץ ועובדיז קדישיץ

מב"ק מרז' אדונינו מורינו ורבינו הגה"ק ציס"ע זצוק"ל זיע"א

נתבררו מבלי ראשון מפי בעלי המעשה עצמם

"אנו יכולים לעורר חסדי אבות ממדרית הצדיקים אשר לפנינו וז"ע כמה שאנו מזכירים אותם לדבר מהם מגודל קדושתם ומעלתם. יהי' עמנו כאשר היה עם אבותינו. אמן". (ספח"ק תפארת שלמה פ' יחד עה"כ ויקח יתרו ונו')

בן חכם יכבד אב

תר

רבינו הק' העיד על עצמו בערוב ימיו שמעולם לא הטיל שום מן המוסדות הקדושים די בכל אתר על כ"ק אביו מרן אדמו"ר מהר"ש זצוק"ל זי"ע, קטן כגדול, ואת הכל נטל על עצמו, ויתר על כן נזהר מאד כל ימיו שלא להזכיר לפני כ"ק אביו זי"ע שום ענין של חוב גדול בענין המוסדות שהיה יכול לגרום לו עגמת נפש חלילה, הגם שהעול לא היה נופל עליו ממילא.

אולם בשנת תשנ"ז שאז לא עמד רבינו הק' עוד בעול הכבד אשר נשא על עצמו עשרות שנים, והחובות התגלגלו והגיעו לסכומי עתק, ומדי יום הלכו ותפחו יותר ויותר, נכנס בע"כ יחד עם עוד ב' וג' אנשים אל כ"ק מרן אדמו"ר מהר"ש זצוק"ל זי"ע וגלל לפניו לראשונה את המצב הנורא שהגיעו אליו, ולאחר זמן אמר ע"ז בצער וביגון: "מיר האבן מיר נישט פארשאפט קיין נחת רוח - איך גלייב נישט אז איך האב דעמאלטס מקיים געווען דעם כיבוד אב, אבער ס'איז געווען א הכרת גדול ונורא - ווען מ'קומט אהין און מ'אונט אז מ'האט חלילה פארמאכט די מוסדות, וואלט געווען א ערגערע כיבוד אב - איך בין געווען א בוחר את הרע במיעוטו...".

❖ תרא ❖

אחד הבחורים שעמד לפני נישואיו ביקש מרבינו הק' (טרם עלותו לכס ההנהגה) שיאמר לו חתן שמועס, ואכן באחד הימים נקרא לבוא אל המלך, ורבינו הק' הדריכו במילין למשך כמחצית השעה, ובתוך הדברים עוררו בענין קביעות עתים לתורה, שאם יניח את כותלי ביהמ"ד ברבות השנים, יהיה לו כחוק ולא יעבור לבוא מדי יום לביהמ"ד לשיעור קבוע בלימוד התורה תמידין כסדרן מבלי שום יוצא מן הכלל.

וסיפר אודות מאן דהו שהתפלל בבית מדרשנו, וכ"ק אביו (זי"ע) ידע עליו שאינו מגיע ללמוד בביהמ"ד דבר יום ביומו, ובאחד הימים קרא לו ליכנס אצלו לדבר עמו בענין זה, והוסיף רבינו הק' שהוא היה נוכח שם בעת שכ"ק אביו (זי"ע) דיבר אליו את הדברים האלה. והלה השיבו שמשך כל היום הוא טרוד מאד בעבודתו ואין לו פנאי להיות עם ביתו וצאצאיו, ולעת ערב אנוס הוא לשהות במחיצתם, ונמנע ממנו באונס גמור לבוא לביהמ"ד ללמוד.

והמשיך רבינו הק' ואמר: "איך האב געוואוסט אז דער איד נארט אפ דעם טאטן, און איך האב געוואלט צוגיין און אים געבן א פאטש אין פנים פארן אפנארן דעם טאטן, אבער פארן כבוד פון טאטן האב איך מיר צוריק-געעהאלטן...".

❖ דבריו עושים פירות ❖

❖ תרב ❖

מאן דהו לא הרגישה נו"ב בטוב, והלכו לדרוש אצל אחד הרופאים, ומתוך דבריו הבינו שאם לא יטפלו בכך תיכף ומיד עתיד החולי להחמיר עד כדי סכנה רח"ל.

הלה לא נשתהה ונכנס לאלתר אל הקודש פנימה (ב"קוויטל שטוב" שבבית המדרש) להזכיר את שמה אצל רבינו הק' ולהתברך מברכות פיו בברכת רפואה שלימה. רבינו הק' היה כבר חלוש מאד באותו זמן וכמעט לא הוציא הגה מפיו, ולאחר שהגה"ח משב"ק רבי ברוך חנה גרינפעלד שליט"א גלל לפניו את פרטי המעשה ואת דברי הרופא, ביקש רבינו הק' ממנו שיכתוב את שם הרופא (שהיה גוי) על פיסת נייר. המשב"ק מילא תיכף את הוראתו, והניח את הנייר אצל ידו הק' ע"ג השולחן. לאחר מכן ברכו רבינו הק' מברכות פיו. וכאשר בירך כן היה, שהמיחוש נעלם כלא היה ולא הוצרכו לעשות דבר.

הנ"ל הוסיף שתקופה לאחר מכן דרש אודות הרופא הנ"ל, ונודע לו שזה זמן ניכר שלא חזר לעבודתו, וכשדרש בקרב חבריו הרופאים שעבדו עמו בצוותא מה אירע לו, אמרו שיצא למנוחה לתקופה ניכרת ולאחר מכן ישוב לעבודתו, אבל בפועל לא חזר לעבודתו עד היום הזה, ויהי לפלא.

❁ הנני נותן לו את בריתי ❁

❁ תרג ❁

בשנתו האחרונה של כ"ק מרן אדמו"ר מהר"ש זצוק"ל זי"ע נתבקש רבינו הק' מפי חסידים לעשות תחתיו כמה וכמה ענינים שלא היה ניתן לעשות אז, כגון אפשערן לילדי חמד כשנעשו בני ג' שנים, או הנחת תפילין לבחורים בהיכנסם לעול תומ"צ, ולבישת שטריימל לחתנים בער"ש אויפרוף, ורבינו הק' היה נשמת מכך מאד, ומעטים עלתה בידם לשדלו, וגם אז היה מתעסק בכך כמי שכפאו שד, ובצינעה, אולם היוצא מן הכלל הזה היה כאשר כבדוהו בסנדקאות שלא התווכח בדבר, ולמאן דהו התבטא: "איך האב געהערט פון מאַטן אז א ברית זאגט מען נישט אפ", ואף נסע כברת ארץ בשביל לשמש כסנדק בברית זה.

❁ תוכו רצוף אהבה ❁

❁ תרג ❁

בשנת תשנ"ה חל תשעה באב בשב"ק, ואחד הבחורים איוותה נפשו לשכות בצל קדשו של כ"ק מרן אדמו"ר מהר"ש זצוק"ל זי"ע על שב"ק זה^ה, ונסע עם אחד האברכים ממחנה מתיבתא עץ חיים אל מקום משכנו של רבינו באותה תקופה.

באמצע הדרך חרדו לראות איך ש"קאר" מתקרב למולם במהירות גדולה ואינו מבחין בהם, והבינו שבעוד רגע מועט יארע חלילה הגרוע מכל, ותיכף קיבל הבחור על עצמו שאם יעשה לו השי"ת נס להצילו מפורענות זו יקבל על עצמו לעשות איזה דבר טוב.

א. בספה"ק אוהב ישראל סוף פרשת דברים איתא: י"ל אשר שבת חזון הוא יותר גדול במעלה מכל שבתות השנה... ובפרט כשחל יום ט"ת באב בשבת, עכלה"ק.

וישמע ה' את תפילתו, וברגע האחרון הבחין הלה בהם ונטה אל הצד ונגע ב"קאר" שלהם אך במעט, ולא אירע להם שום נזק בגוף, והגיעו בשלום אל הקודש.²

לאחר השבת חזר אל מחנה הבחורים, ורבינו הק' שבת עימהם כדרכו, ואף נשאר שם ביום ראשון שחל בו ת"ב נדחה, ובמוצאי ת"ב ניגש אל רבינו וסיפר לו דברים כהווייתן, ועל דבר הקבלה שקיבל על עצמו, וביקש ממנו אם יוכל לומר לו איזה דבר טוב יקבל על עצמו. רבינו הק' השיבו שיהרהר בדבר ואינו רוצה להשיבו כלאחר יד, רק שאלו בן כמה שנים הוא, ובאיזה שיעור הוא לומד, וסיים שאי"ה לשבת הבאה (שבת נחמו) כשיבא לכאן שוב, ישיבהו דבר.

בערש"ק הנ"ל פנה הלה אל מקום משכנו של רבינו הק' במחנה מתיבתא, ונכנס אצלו, וראה ספה"ק תפארת שלמה פתוח על שולחנו, והזכיר לו שוב אודות קבלתו. אמר לו רבינו הק' בענוות חן: "ס'איז נאכנישט אריבער גענאנגען א שבת - שבת איז א זמן פון ישוב הדעת", וביקש ממנו לשוב אליו לאחר השבת ואז ישיב לו דבר.

במוצאי שב"ק ניגש לשמוע את אשר בפיו, ואמר לו שיקבל על עצמו ללמוד מדי יום שעה ומחצה ברציפות בלי שום הפסק, ואין כוונתו אל חוץ מסדרי הלימוד, אלא יקבע את השעה ומחצה בתוך הסדרים הקבועים, והמשיך ואמר: "רציפות מיינט זאלסט אלטס טוהן פאר דעם - אויב מ'דארף גיין אין בית הכסא זאל מען גיין פארדעם, אויב מען וויל נעמען א מרינק, זאל עס זיין פארדעם - א שעה און א האלב זאלסט דו זיצן און לערנען אן קיין שום הפסקה, טאמער איינער וועט אריינקומען אינמיטן און וועלן מיט דיך רעדן, זאלסט דו אים ווייזן דעם זיינער אז ס'איז אינמיטן סדר יעצט", וסיים רבינו הק' ואמר: "איך זאג דיר, דאס וועט דיך העלפן ברוחניות ובגשמיות".

דבר בשם אומרו

דברי הקודש שאמר רבינו הק' על אומז"ל אשרי מי שבניו זכרים וכו' שנדפסו בגליון הקודם (פרשת פנחס) במדור זה, אות תקצ"ט, נאמרו בסעודת בר מצוה של הרה"ג הגדול רבי אברהם משה באקאן שליט"א פאר עדתינו בארה"ק בפרט, ובכל קהילתנו הק' בכלל.

ב. הן זאת ידוע מה שקבלנו מרבותינו הק' שאמרו בשם הרה"ק הרבי ר' אלימלך מליזענסק זי"ע, שמעת שהחסיד יוצא מפתח ביתו לנסוע אל הצדיק "איז ער שוין אונטערן רשות פון רבי'ן", והוא שומר ומפקח עליו מכל פורעניות המתרגשות לבוא רח"ל.